

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Bírói Tanács
2019. május 8. napján 9 órai kezdettel
a Kúria Majláth termében megtartott üléséről

Jelen vannak:

Dr. Fatalin Judit,
Dr. Szabó Sándor,
Dr. Hilbert Edit,
Dr. Rochlitz Zoltán László,
Dr. Léhmann Zoltán,
Dr. Vadász Viktor,
Dr. Gaider Bálint,
Dr. Matusik Tamás,
Dr. Vasvári Csaba,
Dr. Csontos Katalin
az OBT tagjai

Tanácskozási joggal:

Dr. Bánáti János a Magyar Ügyvédi Kamara (MÜK) elnöke
Dr. Anka Tibor a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnök-helyettese (MOKK)

Külön meghívással:

Dr. Oltai Judit, a MABIE elnöke (10:02 órától)

Dr. Fatalin Judit:

Üdvözlöm a tanácskozási joggal megjelenteket és az OBT tagjait. Megállapítom, hogy dr. Darák Péter, a Kúria elnöke nem jelent meg, távolmaradását kimentette. A tanácskozási joggal rendelkezők közül dr. Lajtár Istvántól, a Legfőbb ügyész helyettesétől érkezett bejelentés, hivatali elfoglaltsága miatt nem tud részt venni az OBT mai ülésén. Az igazságügyi minisztert helyettesítő személy és OBH elnöke, dr. Handó Tünde sem jelent meg, de a mai napon küldött egy nyilatkozatot, melyet a 4. napirendi pontnál kívánok ismertetni. Darák elnök úrtól is kapott az OBT egy írásos tájékoztatót a 4. napirendi ponthoz. Dr. Oltai Judit Zsófia a MABIE elnöke távbeszélőn közölte, hogy 10 órakor érkezik meg az OBT ülésre. A jegyzőkönyvet dr. Söllei Szabina, a Fővárosi Ítéltábla titkára vezeti.

Az ülést megnyitom.

Megállapítom, hogy az OBT mai ülésén 10 tag megjelent, ezért az OBT határozatképes.

Dr. Fatalin Judit ismerteti a javasolt napirendi pontokat:

1. A Kúria Elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatának véleményezése.
2. A szolgálati bíróságok helyzetének értékelése az ítéltábla mellett működő elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettese, dr. Halász Krisztián meghívásával, az elnöki pozícióra jelölt személy, dr. Éliás Dávid meghallgatása.

3. Egyéb aktuális kérdések.

ZÁRT ÜLÉS

4. A 11/2019. (II.6.) OBT határozattal elfogadott és később kiegészített bizottsági jelentésben foglaltak közjogi következményeinek megtárgyalása a benyújtott előterjesztés alapján.

Dr. Fatalin Judit:

Indítványt teszek arra, hogy a 4. napirendi pontot ne zártan, hanem nyíltan tárgyalja az OBT, szükségesnek tartom, hogy a nyilvánosság megismerhesse az e pontban lefolytatott vitát. Kérem a szavazást arról, hogy elfogadja-e az OBT a napirendet az általam ismertetett sorrendben, a 4. pont megtárgyalása nyílt ülésen történjen, valamint kérdezem, hogy van-e észrevétel, javaslat.

Megállapítom, hogy az OBT 10 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a fenti sorrendben a napirendet, valamint azt, hogy a 4. napirendi pont nyílt ülésen kerüljön megtárgyalásra.

1. napirendi pont:

A Kúria Elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatának véleményezése.

Dr. Fatalin Judit:

A Kúria elnöke 2019. április 26. napján előterjesztette a Kúrián a bírói és bírósági vezetői pályázatok 2018. évben folytatott gyakorlatáról a tájékoztatását. Mindenki tanulmányozhatta, összesen 11 álláshelyet érintett ez a beszámoló. Kérdezem, hogy van-e valakinek észrevétele.

Észrevétel nem érkezett.

Dr. Fatalin Judit szavazásra bocsátja a határozati javaslatot az alábbi szöveggel:

Az Országos Bírói Tanács a Kúria elnökének a bírói pályázatok elbírálása során 2018. évben folytatott gyakorlatáról szóló tájékoztatóját támogatólag véleményezi.

A Kúria elnökének a bírói pályázatok elbírálása tekintetében 2018. évben folytatott kinevezési gyakorlata megfelelt a törvényi előírásoknak.

Az OBT 10 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a

32/2019. (V.8.) OBT határozatot:

Az Országos Bírói Tanács a Kúria elnökének a bírói pályázatok elbírálása során 2018. évben folytatott gyakorlatáról szóló tájékoztatóját támogatólag véleményezi.

A Kúria elnökének a bírói pályázatok elbírálása tekintetében 2018. évben folytatott kinevezési gyakorlata megfelelt a törvényi előírásoknak.

Dr. Szabó Sándor:

A határozattal kapcsolatban szeretném jelezni, hogy örömmel vesszük, ha van olyan, aki a jogszabály szerinti kötelezettségeit maradéktalanul betartja.

2. napirendi pont:

A szolgálati bíróságok helyzetének értékelése az ítélőtábla mellett működő elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettese, dr. Halász Krisztián meghívásával, az elnöki pozícióra jelölt személy, dr. Éliás Dávid meghallgatása.

Belép a terembe dr. Halász Krisztián bíró, az elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettese.

Dr. Fatalin Judit:

A szolgálati bíróságok helyzetével kapcsolatosan az OBH osztályvezetőjétől, Csillikné dr. Velencei Katalintól kaptunk egy levelet 2019. március 13-ai keltezéssel, melyben az áll a szolgálati bíróság működésével kapcsolatban a szervezet 2018. évi létszámváltozására is figyelemmel, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság jelenleg 34 fővel működik. A szervezetnél a 2018. évi III. negyedévére vonatkoztatva 7,5 munkaórán lehetett prognosztizálni a havonta egy szolgálati bíróra jutó átlagos munkaórák számát. Ezzel szemben a 2018. év III. negyedévében ténylegesen 4,35 volt az átlagos munkaórák száma az adatszolgáltatás szerint. A 2018. évi IV. negyedévében a prognosztizált 7,5 munkaóra helyett ténylegesen 6,16 munkaórát dolgozott havonta átlagosan egy szolgálati bíró. Ezt erősíti meg az elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettesének 2019. március 1. napján megküldött levele, melyet mellékelten csatolt. Az adatszolgáltatás alapján hasonló a helyzet a másodfokú szolgálati bíróságnál is, ahol a tagok száma jelenleg 6 fő. A szervezetnél az elnök helyettes beszámolója szerint 2018. december 31. napján két folyamatban lévő ügy esett 3 tárgyaló tanácsra. Mindezek alapján a szolgálati bíróságok működése akadálytalan, különös tekintettel arra is, hogy az elsőfokú szolgálati bíróságon az elnök helyettesi megbízásra figyelemmel a működés az elnök tagságának és tisztségének megszűnése esetén is biztosított. Ehhez a levélhez mellékeltek dr. Halász Krisztiánnak, az elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettesének a levelét.

Dr. Halász Krisztián az ítélőtábla mellett működő elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettese az előző OBTV ülésre is kapott meghívást - melyről külföldi távollét miatt - a távolmaradását kimentette. A mai ülésen dr. Halász Krisztián megjelent, köszöntöm. Azért hívtuk meg az ülésünkre, mert az OBTV napirendre tűzte a szolgálati bíróságok helyzetének értékelését. Ismertetem Önnel az OBH osztályvezetője, Csillikné dr. Velencei Katalin által az OBTV részére küldött 2019. március 13. napján kelt levelét, melyhez csatolta az Ön, OBH elnökéhez írt levelét. Levelében Ön közli, hogy Pálné dr. Mikola Júlia felmentési idejére tekintettel a szolgálati bíróság elnöki feladatait Ön, mint helyettes látja el.

Felolvassa a levelet.

Szeretném tájékoztatni Önt arról, hogy az OBTV több alkalommal felszólította az OBH elnökét, hogy tegye meg a szolgálati bírók személyére vonatkozó előterjesztéseket az OBTV irányába, amelyeket a bíróságok már korábban elküldtek az OBH elnökének, melyek nem jártak eredménnyel. Ezt követően 2 felhívást intéztünk annak érdekében, hogy az OBTV tagjai irattanulmányozás keretében győződhessenek meg arról, hogy kik azok a szolgálati bíró jelöltek, akiket az összbírói értekezletek előterjesztettek. Ezekre a levelekre választ sem kaptunk az OBH elnökétől. Kimondhatjuk, hogy arra vonatkozó erőfeszítéseink, hogy kiegészítsük a szolgálati bíróság létszámát – amely a törvény szerint 75 fő lenne, szemben a jelenlegi 34 fővel – nem jártak eredménnyel. Annak ellenére, hogy itt viszonylagosan pozitív adatok kerültek feltüntetésre, úgy gondoljuk, hogy a szolgálati bíróságok működése mégsem felel meg a kívánatosnak.

Az első kérdésem, hogy Ön hogyan látja a kialakult helyzetet?

Dr. Halász Krisztián:

34 szolgálati bíró 9 tanácsban jár el, illetőleg van 9 vizsgálóbiztos. Van olyan vizsgálóbiztos, aki benne van egy tanácsban is. Hétfőn (május 6.) néztem utána, hogy 11 ügy van folyamatban, ebből 1 értékelési és 10 fegyelmi ügy volt. Ahogy az a levélben is szerepelt, 2019. február 15-én az elnök

2023-ig kinevezett a helyettesének. Ekkor ő még két hétig elnökként dolgozott és március 1-étől tölti a felmentési idejét. Úgy tudom, hogy erről Önt, mint OBT elnököt tájékoztatta telefonon.

Áttekintettem az előző félév igazgatási iratait, akkor ott megtaláltam az OBH-ból érkezett 2018. évi tájékoztatást a szolgálati bírák által ledolgozott munkaórákról. Az OBH elnöke tájékoztatta dr. Mikola Júlia elnök asszonyt, hogy a lecsökkent létszámra tekintettel a törvényszéki elnököket megkereste aziránt, hogy a szolgálati bírák csökkent száma miatt úgy kezeljék a szolgálati bíróságot, hogy ne okozzon gondot, hogy többször kell jönnie a bírónak a szolgálati bíróságba. Volt benne emellett egy kalkuláció, hogy hogyan fog megnövekedni várhatóan az ügyek száma, valamint a lecsökkent létszámra tekintettel az egy bíróra eső munkaóra száma. Nagyjából 7 órára emelkedett a kalkuláció szerint. Én 5,9 órát számoltam, amikor ezt a levelet megírtam az OBH elnökének, melynek ez a tájékoztatás volt a lényege. Úgy gondolom, hogy működik a szolgálati bíróság.

A korábbiakhoz képest – amikor nagyobb létszámmal működött, teljes létszáma már a jelenlegi állapotot megelőzően sem volt – akkor nagyjából az a folyamat alakult ki, hogy egy tanácsnak egy ügye volt. Volt idő a befejezésre. Saját tapasztalatom, hogy amikor engem kineveztek szolgálati bírónak, fél évig ügyet se láttam, mert annyira sok tanács volt, hogy nem kerültem tanácsba. Most más a helyzet, nyilván vannak átfedések. Többször meg kell bontani a tanácsokat, különösen, ha az egyik tanácsban olyan szolgálati bíró van, aki az eljárást kezdeményező törvényszéken dolgozik. Nagyjából egy tanács egy ügy felállításban nem lehet azt mondani, hogy nem működik a szolgálati bíróság. A korábbi ideális helyzet – hogy volt rá idő és befejezték az ügyet és utána jött a következő esetleg – az most nem tartható.

Dr. Fatalin Judit:

Az mit jelent, hogy a törvényszékek elnökei úgy kezeljék a szolgálati bíróságot, hogy ne okozzon problémát?

Dr. Halász Krisztián:

Pontosan nem emlékszem, de úgy gondolom, hogy a törvényszéki elnököket arra hívta fel az elnök asszony gondolom, hogy mentesítsék őket az ítélezési tevékenységtől. Konkrétum nem volt a tájékoztatásban.

Dr. Hilbert Edit:

Nem gondolta-e, hogy sérti egy ilyen adatszolgáltatás a szolgálati bíróság függetlenségét? Milyen jogszabály teszi ezt a fajta tájékoztatást kötelezővé vagy lehetővé Ön szerint?

Dr. Halász Krisztián:

Milyen adatszolgáltatás?

Dr. Hilbert Edit:

Annak az adatnak a szolgáltatását, hogy a szolgálati bírók milyen munkateherrel dolgoznak, melyről Ön egy adatszolgáltatást nyújt az OBH elnökének, aki egyébként félként eljár a szolgálati bíróságon.

Dr. Halász Krisztián:

Itt valami tévedés van. Van egy OBH utasítás erről. Az OBH fizeti ki a szolgálati bíróságnak a díjazását.

Dr. Hilbert Edit:

A szolgálati bírák díjazásáról van OBH utasítás, ami csak az elvégzett munkára vonatkozik a szabályzat szerint. A levelében viszont folyamatban lévő ügyekről is szólt a tájékoztatás.

Dr. Halász Krisztián:

Az éppen aktuális helyzetről szolt a tájékoztatásom, miután éppen vettem át az ügyintézt. A Bjt. tartalmazza, hogy az elnöknek az OBT felé kell beszámolni, viszont az ügyrendünkben benne van, hogy mind az OBT-nek, mind az OBH-nak meg kell küldenünk a beszámolót. Én nem gondoltam, hogy a statisztikai adatok titkosak lennének. Azért írtam bele a fenti adatot, mert onnantól, hogy én vettem át az elnöktől az elnöki feladatokat, szerettem volna én is látni, hogy hogyan állunk.

Dr. Hilbert Edit:

Ez a fajta beszámolási kötelezettség milyen jogszabállyal támasztható alá, amikor a folyamatban lévő ügyteherről ad tájékoztatást az OBH elnökének? Miután Ön az elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettese, ezért tudomása van arról, hogy a jogszabály OBT-hez telepítette a szolgálati bírósággal kapcsolatos hatásköröket és feladatokat és az adatszolgáltatás kérés céljáról is tudomása kellett, hogy legyen.

Dr. Halász Krisztián:

Senki nem kért tőlem adatszolgáltatást.

Dr. Hilbert Edit:

Helyzetelemzést akkor?

Dr. Halász Krisztián:

Helyzetelemzést sem. Arról volt szó, hogy én március 1-én átmentem a szolgálati bíróságra és áttekinttem, hogy mik az igazgatási anyagok. Ez egy más jellegű igazgatás, mint amit én csoportvezető helyettesként végzek.

Dr. Hilbert Edit:

Akkor ezt a levelet önszorgalomból megírta az OBH-nak?

Dr. Halász Krisztián:

Igen, ha úgy vesszük önszorgalomból.

Dr. Vadász Viktor:

Az OBT miért nem kapta meg ugyanezt a tájékoztatást a szolgálati bíróságok helyzetéről?

Dr. Halász Krisztián:

Nekem a szolgálati bíróság elnök asszonya azt mondta, hogy az OBT elnökét tájékoztatta a szolgálati bíróságok helyzetéről.

Dr. Vadász Viktor:

Olvasta a legutóbbi éves tájékoztatóit az első- és másodfokú szolgálati bíróságok elnökeinek?

Dr. Halász Krisztián:

Persze.

Dr. Vadász Viktor:

Abban teljesen ellentétes megállapítások voltak, mint amit Ön tett. Konkrétan a működőképességre utalok. Mi egy olyan tájékoztatót kaptunk az elsőfokú szolgálati bíróság elnökétől, hogy veszélyben

van a működése, rendkívül lecsökkent a tanácsszám, és mi emiatt kifejezetten jelzéssel éltünk az OBH elnöke felé. Ezt követően Ön ír egy tájékoztatást az OBH elnökének, ami rendkívül pontos arról, hogy a szolgálati bíróság a meglévő ügyteher mellett el tudja látni a tevékenységét, és nincs semmi probléma.

Dr. Halász Krisztián:

Úgy gondolom, hogy valóban el tudja látni az elsőfokú szolgálati bíróság a tevékenységét. Amíg legalább egy tanácsunk és egy vizsgálóbiztosunk van, addig ellátja a feladatokat.

Dr. Vadász Viktor:

Miért van az, hogy az OBH elnöke kap ilyen jellegű tájékoztatást, az OBT pedig nem kap, holott pontosan tudja, hogy ellentétes volt a korábbi tájékoztatás az OBT felé az Ön által az OBH elnöke részére írt tájékoztatással?

Dr. Halász Krisztián:

Én nem éreztem ellentétesnek a tájékoztatást, azért írtam le, hogy megemelkedett az egy szolgálati bíróra vetített munkaórák száma. A jelenlegi helyzet a szolgálati bírácoknak nyilván több munkát jelent. Nagyjából ugyanannyi ügymennyiség kevesebb bíróra oszlik el. Az OBT-nek azért nem küldtem levelet, mert arról volt tudomásom, hogy telefonon a szolgálati bíróság elnöke minden tájékoztatást megadott. Az OBH elnöke felé írt levelem lényege az volt, hogy az OBH-ban is tudjanak róla, hogy március 1-től nincs elnöke az elsőfokú szolgálati bíróságnak és a felmentési időben nem kívánja ellátni az elnöki feladatokat.

Dr. Hilbert Edit:

Ez egyetlen bekezdés az Ön által az OBH-nak írt levélben. A következő pár bekezdés viszont arról szól, – melyet csak helyzetelemzésnek tudok értékelni – hogy a fentiekből következően a létszámváltozás az elsőfokú szolgálati bíróság működését jelenleg nem akadályozza. Rögzíti ezzel tehát, hogy nincs szükség további teendőre. Miért kell erről az OBH elnökét ilyen formában tájékoztatni? A létszámcsökkenés nem akadályozza a szolgálati bíróság működését?

Dr. Halász Krisztián:

Minden negyedévben az OBH felé jelentjük a ledolgozott munkaórák számát, küldünk erről egy kimutatást.

Dr. Hilbert Edit:

Nem ugyanaz küldeni egy kimutatást a ledolgozott munkaórák számáról, azzal, hogy rögzítette, hogy a létszámcsökkenés nem akadályozza a szolgálati bíróság működését.

Dr. Vasvári Csaba:

Tisztelt Elnökhelyettes Úr! Nem érzi aggályosnak, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság működésével kapcsolatos álláspontját osztotta meg az OBH elnökével? A legjobb tudomásom szerint az OBH elnöke a szolgálati bíróságon vagy közvetlenül ügyfél, konkrétan eljárást kezdeményező, vagy az általa kinevezett valamely bírósági vezető az, aki ügyfélként, eljárást kezdeményezőként megjelenik. Az elsőfokú szolgálati bíróság működőképessége feletti aggodalom címzettje az OBT, nem a szolgálati bíróságon kvázi vádhatóságként fellépő OBH elnöke. Szerintem a tagtársaim kérdése is erre irányul. Arra kérdezek rá, hogy az általam imént említettek miatt a tájékoztatását nem érzi-e aggályosnak és az elsőfokú szolgálati bíróság független működésébe vetett bizalom megingatására alkalmasnak?

Dr. Halász Krisztián:

Az OBH elnök, mint fegyelmi jogkör gyakorlója lehet az eljárásban fél, mely egyébként pár esetben fordult elő a szolgálati bíróságok hét éves működése alatt. A szolgálati bíróságoknak muszáj kommunikálniuk az OBH-val. Ez a levél egy tájékoztatás, illetve hivatkoztam is arra, hogy az OBH-tól érkezett levélre jelzem, hogy nem érkezett a szolgálati bírósághoz olyan megkeresés, hogy a megnövekedett munkateher miatt adott szolgálati bírót nem akarnak elengedni arra, hogy a szolgálati bíróságnál teljesíteni tudja a feladatait. Egyik bíró sem jelezte, hogy probléma van. Én nyilván egyeztettem Pálné dr. Mikola Júliával a szolgálati bíróság volt elnökével, és ezért írtam meg a levelet az OBH-nak.

Dr. Vasvári Csaba:

Nem érzik aggályosnak, hogy az egyik ügyfelét tájékoztatja abbéli álláspontjáról, hogy működőképes-e vagy nem a szolgálati bíróság, és a szolgálati bíróság működése felett örködni jogosult testületet, az OBT-t pedig nem tájékoztatja?

Dr. Halász Krisztián:

Nem tartom aggályosnak, mert a Bjt. szerint az OBT felé beszámolási kötelezettségünk van.

Dr. Hilbert Edit:

Ezen túl az OBT választja meg a szolgálati bíróság tagjait. Az OBH elnökének nincs semmilyen jogköre a szolgálati bíróságok vonatkozásában, azon kívül, hogy a szolgálati bíróságok befejezett tevékenységei után fizeti ki a díjazást. Ez a bírák munkaterhével nem összefüggő kérdés.

Dr. Halász Krisztián:

Az OBH felé a beszámolás úgy történik, hogy a szolgálati bírák kimutatásai a törvényszékeknek kerülnek leadásra, az elnök igazolja ezt, a törvényszékek a díjat pedig az igazolás alapján kifizetik előlegként a szolgálati bírónak, majd a törvényszékek részére az OBH fizeti vissza.

Dr. Hilbert Edit:

Az Ön által elmondottakból csak az erősödik – amire mi is hivatkozunk – hogy az, hogy mi van a bírák munkaterhével konkrétan, az ezzel össze nem függő kérdés. Tudnia kell – már csak a szolgálati bírói tevékenységével összefüggésben is – hogy kb. egy éve van napirenden az a kérdés, hogy az OBT a szolgálati bíróságok tagjait nem tudja megválasztani, mert az OBH elnöke nem továbbítja a támogatott bírák névsorát. Az OBH elnökének megírt válaszlevele tekintetében nem gondolható az, hogy az nincs összefüggésben ezzel a problémával, ami az OBT vonatkozásában fennáll szolgálati bírósági tagok megválasztásával kapcsolatban.

Dr. Halász Krisztián:

Részemről ez nem merült fel, nem látom az Ön által említett kérdést, de nyilván tisztában vagyok a helyzettel. Három bírót ki is neveztek, így egy tanáccsal megnövekedett a szolgálati bíróság. Ez a levél nem azért született, hogy az OBH elnöke mellett állást foglaljak vagy eldöntsem ezt a vitát, ez nem hiszem, hogy az én dolgom.

Dr. Hilbert Edit:

Leveléből mégis az tűnik ki, hogy megnyugtatta az OBH elnökét, hogy nincs szükség semmilyen további teendőre, mert a szolgálati bíróság helyzete rendezett. Ez is történt, mert az OBH elnöke a mi irányunkban arra használta fel az Ön által megírt levél tartalmát, hogy alátámassza álláspontját, hogy nem szükséges újabb szolgálati bírók megválasztása.

Dr. Halász Krisztián:

„Nem akadályozott a működés” azt írtam a levelemben, de az nem arról szól, hogy nem nehezebb a szolgálati bíróságok helyzete attól, hogy kisebb létszámmal működik. Kifejeztem, hogy emelkedett a munkateher.

Dr. Vadász Viktor:

A szolgálati bíróság elnöke viszont – Ön előtt – pontosan úgy fogalmazott, hogy „a szolgálati bíróság működése veszélyben van”.

Dr. Szabó Sándor:

Az OBH elnöke számára ön által írt levél tartalma vonatkozásában szeretném megkérdezni, ugyanis a beszámolójában az elsőfokú szolgálati bíróság elnöke erről a helyzetről, nem számolt be. Azzal szemben, amit Ön írt a levelében, a leköszönő szolgálati bírósági elnök ellentétes nyilatkozatot tett. Mivel magyarázza ezt? Volt-e és ha igen, mire terjedt ki az átadás-átvétel a vezetői teendők körében Önök között, amikor a korábbi elnök leköszönt?

Dr. Halász Krisztián:

Formális átadás-átvétel nem történt, tekintettel arra, hogy március 1-től, az én elnökhelyettesi megbízásom időpontjától április 30-ig a szolgálati bíróság elnöke a pozíciójában maradt. Tehát május 1-től nincs a szolgálati bíróságnak elnöke. Az átadás-átvétel úgy zajlott, hogy március 1-én megnéztem, hogy nagyjából miket tartalmaznak az igazgatási iratok. Akkor találtam meg a fent ismertetett OBH tájékoztatást.

9:42 perckor dr. Bánáti János a MÜK elnöke távozik az ülésteremből.

Dr. Szabó Sándor:

Én úgy tudom, hogy önnek ügyvezetőként vinnie kellett az elnök felmentési ideje alatt is a szolgálati bíróságok szervezetét. Ön megnézte a szolgálati bíróság elnökének beszámolóját?

Dr. Halász Krisztián:

Természetesen megnéztem a beszámolót.

Dr. Szabó Sándor:

Miért van akkor ekkora különbség az önök megnyilatkozásai között?

Dr. Halász Krisztián:

Én nem érzem ekkorának a különbséget.

Dr. Szabó Sándor:

Arról tud, hogy vannak olyan ügyviteli problémák, amelyeket észlelt más hatóság is a szolgálati bíróság eljárása során? Párat nevesítsek: Nem helyesek a címzések a szolgálati bíróság részéről, nem úgy vannak a leveleik címezve, hogy azok a Posta törvénynek és egyéb szabályoknak megfeleljenek. A szolgálati bíróságok iratait esetlegesen felbontják, mert nem jó helyre vannak vagy nem az illetékeshez kerülnek címzésre, ugyanis azok nem pontosak.

Dr. Halász Krisztián:

Ezt a problémát nekem senki nem jelezte.

Dr. Szabó Sándor:

Erre vonatkozóan vannak iratok, jelzések a szolgálati bíróság részére kérem, tekintse át azokat. Az OBT jegyzőkönyveit is kérem, szíveskedjen áttekinteni, hisz ott is vannak ezzel kapcsolatban megjegyzések. Véleményem szerint önnek, mint a szolgálati bíróság jelenlegi vezetőjének, azokat a problémákat is ismernie kell.

Dr. Halász Krisztián:

Nem tudom, hogy hol vannak erre vonatkozóan iratok, de utána fogok nézni. Nincs tudomásom arról, hogy postai problémákat jeleztek volna. Ki jelezte ezt?

Dr. Szabó Sándor:

Az OBT tagok is jelezték ezt.

Dr. Hilbert Edit:

Folyamatosan az OBH-ban felbontott küldeményeket kaptunk a szolgálati bíróságtól. Ebben az ügyben az OBH elnöke vizsgálatot is rendelt el. Dr. Cserni János azt állapította meg, hogy a véletlen rovására írható ez a probléma. Az ügyszám ismertnek tűnt, ezért bontották fel annak ellenére, hogy az OBT-nek volt címezve a küldemény.

Dr. Szabó Sándor:

Nem lehetséges és nem elfogadható, hogy az ügyfélként szereplő, fegyelmi eljárást kezdeményező áttekintheti azokat az iratokat, amelyeket az eljárás alá vontnak küldenének, és esetleg elcímeznek. Ez nonszensz, azt az ilyen helyzetekből pedig – véleményem szerint – később úgynevezett perbeli előnyt kovácsoltak egyesek.

Dr. Halász Krisztián:

Egyetértek ezzel, hogy erről szó sem lehet.

Dr. Vadász Viktor:

Az OBH elnöke részt vesz jelenleg bármi más módon a szolgálati bíróság működtetésében?

Dr. Halász Krisztián:

Nem. Kizárólag a munkaórák lejelentése és azzal kapcsolatos tájékoztatások történtek meg felé.

Dr. Vadász Viktor:

Lehet fölös óvatosságból, de megkérdezem: volt személyes beszélgetés az OBH elnöke és Ön között?

Dr. Halász Krisztián:

Nem. Az OBH elnökével nem találkoztam évek óta.

Dr. Vasvári Csaba:

A pártatlanság látszatára is figyelnie kell a bírónak, ezért arra kérem, hogy legyen erre tekintettel és fokozottabban figyeljen a pártatlanság látszatára is. Én büntető bíróként nem számolhatok be az ügyésznek a bíróság működéséről. Ön, álláspontom szerint, ugyanígy nem számolhat be az OBH elnökének arról, hogy hogyan működik a szolgálati bíróság. Az OBH elnökének a szolgálati bírósággal kapcsolatban annyi a feladata, hogy a pénzügyi és technikai működés feltételeit biztosítsa. Az OBH elnöke egyébként ügyfél a szolgálati bíróságon.

Dr. Halász Krisztián:

Az OBH elnöke nagyon ritkán ügyfél a szolgálati bíróságon, csak akkor ügyfél, ha ő a kezdeményezője az eljárásnak.

Dr. Vasvári Csaba:

Amennyiben nem az OBH elnöke a fegyelmi eljárás kezdeményezője, akkor az ő általa kinevezett és az ő fegyelmi jogkörébe tartozó bírósági elnök az ügyfél, mely eléggé nyilvánvaló láncolat.

Dr. Gaider Bálint:

Ehhez kapcsolódva, ha nem az OBH elnöke a fegyelmi eljárás kezdeményezője, akkor a Bjt. szerint a fegyelmi eljárás megindításáról az OBH elnökét értesíteni kell. A tárgyalás időpontjáról őt értesíteni kell, ahol kérdés feltevését indítványozhatja.

Dr. Vadász Viktor:

Továbbá utasíthatja az általa kinevezett vezetőket, hogy indítson fegyelmi eljárást, amire volt is példa a közelmúltban.

Dr. Halász Krisztián:

Én ebbe nem látok bele. Hozzánk érkezik egy ügy, amit általában egy törvényszéki elnök kezdeményez. Az OBH elnöke nagyon ritkán kezdeményezi fegyelmi eljárás megindítását.

Dr. Vasvári Csaba:

Az nem érv, hogy az OBH elnöke ritkán kezdeményezi fegyelmi eljárás megindítását.

Dr. Halász Krisztián:

Ha maga a jogszabály mondja, hogy az OBH elnökét értesíteni kell egy tárgyalásról, a határozatot meg kell küldeni, jelentést kell tenni a munkaóráról, akkor nem lehet kihagyni az OBH elnökét ebből.

Dr. Hilbert Edit:

Pontosan. Mi is így látjuk. Nemhogy kihagyni nem lehet, hanem a Bjt. szerint biztosított jogosítványai vannak, ezért semmiképpen sem tekinthető egy semleges személynek ebben az eljárásban. Egy résztvevőnek tekinthető, akinek a részvételét jogszabály garantálja és ezért különösen visszas az, hogy Ön őt tájékoztatja a bíróságnak a helyzetéről.

Dr. Halász Krisztián:

Még egyszer szeretném mondani, hogy az ügyrendünk szerint az OBH elnök felé is meg kell küldeni a beszámolót.

Dr. Hilbert Edit:

Az Ön által írt levél azonban nem beszámoló volt.

Dr. Halász Krisztián:

Én nem tekintetem beszámolónak, ez egy három bekezdésből álló levél.

Dr. Hilbert Edit:

Ha Ön sem tekinti beszámolónak, akkor milyen szabály alapján küldte meg neki a levelét?

Dr. Halász Krisztián:

Elmondtam az előbb, hogy miért küldtem meg neki.

Dr. Hilbert Edit:

Most az imént az ügyrendre hivatkozott. Az ügyrend szerint a beszámolót kell megküldeni.

Dr. Halász Krisztián:

Az ügyrendre azért hivatkozom, mert az előírja, hogy a beszámolót meg kell küldeni, így nem zárja ki, hogy statisztikai adatokat szolgáltatassunk arról, hogy hogyan működik a szolgálati bíróság.

Dr. Gaider Bálint:

Az Ön álláspontja szerint ezzel a létszámmal a működés mennyi ideig biztosítható, úgy, hogy az a jogszabályoknak megfelelő legyen, illetve az Ön megítélése szerint szükség lenne-e a létszám pótlására, bővítésére?

Dr. Halász Krisztián:

A korábbi gyakorlatot nem tudjuk tartani. A mostani gyakorlat pedig az, hogy több ügy van és van olyan szolgálati bíró, aki kifejezetten örül a több ügynek. A személyes véleményem, hogy a gyakorlatnak jót tesz, hogy több ügy van, és nem évente egyszer kerülnek sorra a szolgálati bírók, hogy eljárjanak. Nagyobb gyakorlatot szereznek. A korábbi állapot visszaállításához nyilván több kinevezett szolgálati bíróra van szükség.

Dr. Gaider Bálint:

Az, hogy a szolgálati bíróknak mi az érdeke, az egy dolog. Mi az érdeke az érintetteknek? Nagyobb létszámmal gyorsabban tudnák az ügyeket ellátni? Kellenek új tagok? A másik, amit szeretnék említeni, hogy a szolgálati bírók összetételében van némi rotáció. Ha lassan elfogynak a szolgálati bírók, akkor a szolgálati bíróságon felgyűlt tapasztalat nem fog elveszni? Mikor jár le legközelebb szolgálati bíró mandátuma?

Dr. Halász Krisztián:

Reméljük, hogy ez nem fog bekövetkezni. Nem tudom, hogy mikor jár le legközelebb szolgálati bíró mandátuma, úgy gondolom, hogy ez évben nem jár le senkinek. Ezt pontosan meg kellene nézni. Tudjuk tartani a határidőket, a működőképességre válaszolva. Nem érkezett jelzés a kollégák részéről, hogy nem tudnák az ügyeket időben kitűzni, sem a tisztviselői kapacitás nem okoz gondot. Egy tisztviselő dolgozik a szolgálati bíróságon. A 34 fős létszámmal most működünk.

Dr. Vadász Viktor:

Az ügyérkezésben volt csökkenés?

Dr. Halász Krisztián:

Az érkezés nagyjából stagnál. Kicsit csökkent 16-ról 10-re.

Dr. Vadász Viktor:

Az nem kicsit. Ilyen alacsony szám mellett könnyen meg is kétszereződhet az ügyek száma. Ez eseteiben hogyan tudná ellátni a szolgálati bíróság a feladatait? A jövőre gondolva kérdezem ezt. Három szolgálati bírót nevezünk ki előterjesztés nélkül illetve olyan előterjesztéssel, amit

közvetlenül egy elnök tett. Ilyen nem fog a közeljövőben előfordulni. Ha ez nem lenne, akkor elég nehéz helyzetben lenne a szolgálati bíróság... Vagy tévednék?

Dr. Halász Krisztián:

Olyan váratlan helyzetben, ha megkétszereződne az ügyek száma, ez nyilván problémát okozna. Azt nem tudom megmondani, hogy hogyan befolyásolná a működést, mert ilyen még nem fordult elő.

Dr. Hilbert Edit:

A jogszabály azért is igen magas létszámban állapítja meg a szolgálati bírák létszámát, mert nem lehet megállapítani előre az érkezések számát, az nem valószínűsíthető. Miután ez a kinevezési procedúra, úgy tűnik, hogy egy éve megakadt és a három szolgálati bíró, tényleg egy különleges módszerrel kinevezett szolgálati bíró volt, ha megnövekedne az érkezés, olyan helyzet elé állna a szolgálati bíróság, ahol a fennálló álláspontok mellett lehetetlen lenne pótolni a létszámot.

A kevés tanács mellett is konkrét tapasztalatok voltak, hogy 8-9 kizárási bejelentés folytán a tanács összetétele állandóan változott. Az tehát, hogy nehezen állítható, hogy kiegyenlített tud lenni a munkateher. Miután bírók, bírók felett ítéleznek, azt gondolom, hogy viszonylag gyakori, hogy amellet is, hogy nem egy szolgálati helyen vannak, még mindig kizárási okokat jelentenek be önmagukkal szemben.

Dr. Halász Krisztián:

Valóban előfordult, hogy adott ügyben több bíró is elfogultságot jelentett be, de azért nem jellemző. Nem szokott előfordulni sok elfogultság.

Dr. Vadász Viktor:

Épp most fordult elő tavaly.

Dr. Halász Krisztián:

Igen. Általában az eljárás alá vont bírók részéről szokott előfordulni. Amikor az ügyet kiosztjuk, akkor figyelünk arra, hogy olyan bíró, aki egy törvényszéken van az érintettel, ne kerüljön az eljáró tanácsba.

Dr. Szabó Sándor:

Kaptak-e bármilyen információt arról, hogy a szolgálati bíróságnak milyen új feladatokat kell, hogy ellásson a közigazgatási bíróságok felállítása kapcsán? Kaptak-e jogszabály-tervezetet erről?

Dr. Halász Krisztián:

Nem. Feltételezem, hogy változás várható, tekintettel arra, hogy a közigazgatási bírósági elhagyja a fennálló rendszert, de hogy hogyan fog megvalósulni, azt nem tudom.

Dr. Fatalin Judit:

Az intranetről levett tanácsbeosztás szerint 28 főt számolok. (februári állapot)

Dr. Halász Krisztián:

Április 29-től változott. 9 tanács van, 9 vizsgálóbiztos és 1 bíró vizsgálóbiztos van, aki egy tanács tagja is. Így jön ki a 34 fő. Voltak tisztán büntető ügyszakban dolgozó bírókból álló tanácsok is és emiatt változtattunk a tanácsok összetételén. Vannak ad hoc tanácsok, pl. az elfogultságok miatt.

Dr. Vadász Viktor:

Szerintem most már érthető az Ön számára a mi aggodalmunk, és hogy mi az oka annak, hogy meghívtuk az ülésünkre. Rögzíthetjük, hogy mindannyian egyetértünk abban a tényben, hogy egy 75 fő létszámhoz képest fele létszámmal működik a szolgálati bíróság. Az OBH elnökének, ha tájékoztatást írt, akkor azt gondolom, hogy írni kéne neki erről is egy levelet esetleg, hogy tegye meg az előterjesztést, hogy ki tudjuk nevezni a szolgálati bírókat. Ha már ennyire hallgatott Önre ebben a levélben, akkor talán több sikert ér el, mint az OBT ezen a téren. Közös érdekünk, hogy ki legyenek nevezve a szolgálati bírók a jogszabálynak megfelelő létszámban. A törvény nem véletlenül ír elő 75 szolgálati bírót, nem fele ennyit.

Dr. Halász Krisztián:

Igen, jelenleg valóban a törvény szerint előírt létszámnak a felével sem működik a szolgálati bíróság. Nem szeretnék a másik kérdésben állást foglalni, mert nem hiszem, hogy ez a szolgálati bíróság elnök helyettesére tartozik.

Dr. Vadász Viktor:

Az, hogy mekkora létszámmal működik a szolgálati bíróság, az nem tartozik Ön szerint a szolgálati bíróság elnökhelyettesére, vagy akár az a kérdés, hogy ki tudjuk-e nevezni őket?

Dr. Halász Krisztián:

Az nem rám tartozik, hogy ez hogyan rendeződik.

Dr. Gaider Bálint:

Nem állást foglalni kell az OBT és OBH közötti vitában, hanem arra válaszolni, hogy Ön szerint kell-e kinevezni szolgálati bírókat, mert a helyzet indokolja vagy nem.

Dr. Halász Krisztián:

Jelen állapot szerint a 9 tanáccsal működik a bíróság, nem lehet azt mondani, hogy nem működik.

Dr. Hilbert Edit:

Egy bíróval beszélünk, tehát Ön pontosan tudja, hogy az OBH elnökének nincs dolga a szolgálati bírók megválasztásával kapcsolatban és a Bszi. csak arra hatalmazza fel, hogy a szolgálati bírók díjazásával kapcsolatban állapítson meg szabályokat. Az következik ebből, hogy a szolgálati úton hozzá érkező törvényszéki javaslatokat sem tarthatja vissza

Dr. Halász Krisztián:

A jogszabályokkal tisztában vagyok, de azt gondolom, hogy nem az én feladatomban állást foglalni.

Dr. Fatalin Judit:

Megköszönöm a megjelenését.

10 óra 02 perckor dr. Oltai Judit Zsófia, a MABIE elnöke megérkezik az OBT ülésére. Dr. Fatalin Judit OBT elnök köszönti, ismerteti a MABIE elnökével az ülésen eddig történteket. Dr. Halász Krisztián elhagyja a termet, belép dr. Éliás Dávid bíró.

Dr. Fatalin Judit:

Üdvözlöm. Tájékoztatom, hogy az OBT tagjai Önt jelölték az elsőfokú szolgálati bíróság elnöki pozíciójára, valamint arról, hogy dr. Halász Krisztián az elsőfokú szolgálati bíróság elnök-helyettese beszámolt arról, hogy 34 fővel működik az elsőfokú szolgálati bíróság, és hogy mennyi munkaórában látják el a bírók a feladatukat.

A jelenlegi létszámmal dr. Halász Krisztián álláspontja szerint megfelelően működik a szolgálati bíróság az ügyszámot figyelembe véve. Az OBT ezzel szemben aggályosnak tartja az ezzel a létszámmal való működést és több felhívást is intézett az OBH elnöke felé, hogy kiegészüljön a törvényben írt 75 főre az elsőfokú szolgálati bíróság. Az eddigi jelzések nem találtak meghallgatásra, illetve irattanulmányozást sem kaptak az OBT tagjai a szolgálati bíróvá jelöltek névsorának megismerése végett. Az OBT nem volt olyan helyzetben, hogy kinevezze a szolgálati bírókat.

Azzal kapcsolatban hallgatnánk meg Önt, mint a szolgálati bíróság elnöki posztra várományos személyt, hogy hogyan látja jelen pillanatban az elsőfokú szolgálati bíróság helyzetét, és ha az elnöki pozíciót elnyerné, milyen elképzelései vannak.

Dr. Éliás Dávid:

Köszönöm. Szociális munkás és jogász végzettséggel rendelkezem. 2009 óta ítélkezem a PKKB-n büntető ügyszakban. Jelenleg a büntető III. csoport csoportvezető-helyettes bírójaként dolgozom. Két éve ért az a megtisztelő feladat, hogy szolgálati bíróként eljárhatok.

Elnöki pozícióba kerülésem esetén a szervezeti függetlenséget tartom a legfontosabb alapértéknek és ezt a döntésekre és a szervezetre önmagában is értem. A koncepcióm első helyen álló pontja a stabil és kiszámítható működés megteremtése. Folytatva Pálné dr. Mikola Júlia munkáját a tanácsok összetételével, a szignálással, a napi munkával, a beszámolási kötelezettséggel kapcsolatos feladatokat szeretném naprakészen, stabilan ellátni. Fontosnak tartom emellett dr. Fatalin Judit elnök asszony által felvetett kérdés mielőbbi rendezését, mert a jogszabály 75 főben szabályozza a törvény az elsőfokú szolgálati bíróság létszámát. Leginkább azt tartom aggályosnak, hogy az ügyrend előírja, hogy azonos vagy azt meghaladó szintű bíróságon ítélkező bíró lehet a vizsgálóbiztos. Jelen pillanatban egyetlen olyan szolgálati bíró van – a Győri Ítéltáblán dolgozó bírónő – aki ezt a feladatot el tudná látni. Konkrét esetben probléma is volt abból, hogy összeférhetetlenség alakult ki és ezért kellett a korábbi elnök asszonynak vizsgálóbiztosi szerepet is betöltenie, hogy az ügyrendben előírt feltétel teljesüljön. Azt gondolom, hogy emiatt mindenképpen szükséges megkeresni az OBH elnökét, melyben én kezdeményező szerepet szeretnék betölteni. Szükséges az, hogy az OBH elnöke az OBT elé terjessze azokat a neveket, akiket a törvényszékek és az ítélőtáblák összbírói értekezletei jelöltek szolgálati bírónak. A szolgálati bíróság működésének egészét nem látom teljességében, mert én eddig konkrét esetekben jártam el, de önmagában az, hogy kevesebb, mint fele létszámmal működik egy bíróság, ez mindenképpen aggályos.

A második pont, amit fontosnak tartok, az az eljárásjogi revízió, mert több ponton szabályozatlanság áll fenn. A Bjt. egy keretet ad a szolgálati bíróság eljárásának, de részletszabályt nem tartalmaz. Mondhatom úgy, hogy a szolgálati bíróság gyakorlata alakította ki és az AB egyik határozata terelte arra a gyakorlatot, hogy a Pp. szabályait alkalmazzák a szolgálati bíróság eljárása során, de erre utaló szabály nincs a Bjt.-ben. Ez is aggályos, ezért ebben is kezdeményező szerepet kívánok betölteni. Álláspontom szerint az eljárásrendet törvényi szinten szabályozni kell. Az ügyrend tartalmaz eljárási szabályokat, de a Bjt. az ügyrenddel kapcsolatban csak azt tartalmazza, hogy annak a tanács összetételét és a kiosztás rendjét kell tartalmaznia. Ehhez képest a részletszabályok az ügyrendben vannak szabályozva. Felmerült, hogy a Bjt. és a 2017-ben elfogadott ügyrend között is előfordulhatnak ellentmondások. Bevonva a tapasztalt első- és másodfokú szolgálati bírókat is koncepciót szeretnék kidolgozni, hogy ennek a tervezését a jogalkotó elé tárjuk.

Harmadikként megemlíteném, hogy a képzést szeretném kicsit átalakítani. Jelenleg egy évben egyszer van képzés. Nem feltétlenül kell ezt sűríteni, de frontális előadások helyett inkább a gyakorlat orientált képzést szeretnék.

Dr. Fatalin Judit:

Az Ön által felvázolt problematikák már megjelentek dr. Farkas Katalin kúriai bírónak, a másodfokú szolgálati bíróság elnök asszonyának beszámolójában is és Pálné dr. Mikola Júlia is hasonlóan nyilatkozott.

Dr. Hilbert Edit:

Az örömmel szeretnék hangot adni, hogy minden elhangzott, amivel kapcsolatban kérdést tettem volna fel. A szolgálati bíróság eljárásában többször merült fel, hogy a Pp. alkalmazása folytán a kioktatások nem terjednek ki arra például, hogy önmagát bűncselekmény, illetve szabálysértés elkövetésével sem köteles vádolni és nem köteles erre vonatkozó kérdésre nyilatkozni. Ezt többször sérelmezték eljárás alá vont bírók, hogy ezek a kioktatások nem hangoznak el. Nyilvánvaló, hogy a fent részletezett probléma miatt nem hangzik el. Tapasztalat, hogy nagyon eltérő tud lenni a szolgálati bíróságok gyakorlata egy-egy konkrét kérdés megítélésében. Feltételezem, hogy a képzés a gyakorlat egységesítése irányába is tudna hatni, nyilván a döntési szabadságot meghagyva. Nagyon nehezen kezelhető helyzetek voltak, amikor azonos jogi helyzetből, teljesen eltérő következtetéseket vontak le a szolgálati bírók.

Dr. Éliás Dávid:

Egyetértek. A gyakorlat orientáltság azt jelenti számomra, hogy az esetfeldolgozásra szeretnék koncentrálni a függetlenséget meghagyva. A fegyelmi felelősség kérdésében is nagy a különbség az egyes tanácsok gyakorlatában, de leginkább a fegyelmi büntetés kiszabásával kapcsolatban érhető tetten. Nyilván elsődleges ez a másodfokú szolgálati bíróság feladata, de azt gondolom, hogy az elsőfokú szolgálati bíróságnak is van ebben szerepe.

Dr. Vadász Viktor:

Bocsánat, hogy így egyenesen rákérdezek, de Ön tudja, hogy mit vállal? Többször hangsúlyozta, hogy a függetlenség fontos. Látjuk, hogy sajnálatos módon van kísérlet arra, hogy befolyásolják a szolgálati bíróság működését, illetve azt is látjuk, hogy ha valaki kiáll a függetlenség mellett, annak vannak negatív következményei az egyéni karrierút szempontjából.

Dr. Éliás Dávid:

Tisztában vagyok az Ön által elmondottakkal és ezzel együtt vállalom. Tudom, hogy milyen kihívásokat hozhat az életemben. A párbeszéd híve vagyok. A nyitottság és határozottság a legfontosabb számomra, és kiállni ezek mellett az értékek mellett.

Dr. Vasvári Csaba:

Említette, hogy az ügyrend kapcsán nehéz helyzetben vannak a szolgálati bírák. Jogilag alul szabályozottnak tűnik az eljárásrend, eltérőek a gyakorlatok, de mégis csak meg kell felelni annak a kihívásnak, hogy a bírák bírójának kell lenni. Az ügyrend reformja kapcsán – mely jogalkotói kérdéseket is érint – a másodfokú szolgálati bíróság elnökével célszerű lenne együttműködni.

Dr. Éliás Dávid:

Egyetértek. A korábbi ügyrend elfogadása is egy együttes ülésen történt. Ennek a koncepciónak a kidolgozásába a másodfokú szolgálati bírókat is szeretném bevonni. Alapként lehetne figyelembe

venni a MÜK és az ügyészségeken működő fegyelmi tanácsok eljárásrendjét. Az ügyrend reformja fontos, de álláspontom szerint ennél még fontosabb, hogy erre egy törvényi utaló szabály szülessen.

Dr. Fatalin Judit:

Rögzíthetjük a jegyzőkönyvben, hogy megválasztása esetén vállalja az elsőfokú szolgálati bíróság elnöki tisztségét?

Dr. Éliás Dávid:

Igen, vállalom.

Dr. Éliás Dávid elhagyja a termet.

Dr. Fatalin Judit:

Ha nincs észrevétel, szavazásra bocsátom a kérdést, dr. Éliás Dávid bírót az OBT a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság elnökévé kinevezi-e?

Az OBT 10 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja a

33/2019. (V.8.) OBT határozatot

Az Országos Bírói Tanács Dr. Éliás Dávidot, a Pesti Központi Kerületi Bíróság bíróját a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság elnökévé nevezi ki.

Éliás Dávid visszatér az ülésterembe.

Dr. Fatalin Judit:

Önt az OBT a 33/2019. (V.8.) számú határozatával a Bp. területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság elnökévé nevezte ki. Gratulálunk.

Tájékoztatom, hogy amennyiben változik az ügyrend, ahhoz az OBT jóváhagyása szükséges.

Dr. Éliás Dávid bíró távozik az ülésteremből.

Az OBT elnöke 10:45-ig szünetet rendel el, ekkor az ülés folytatódik.

Dr. Fatalin Judit:

Javasolom, hogy a 4. napirendi pont megtárgyalását helyezzük a 3. napirendi pont elé. A sorrendváltozást szavazásra bocsátom.

Az OBT egyhangúlag megszavazza, hogy a korábbi 4. napirendi pont a korábbi 3. napirendi pont elé kerüljön. A korábbi 4. pont a 3., a korábbi 3. pont a 4. számot kapja.

3. napirendi pont

A 11/2019. (II.6.) OBT határozattal elfogadott és később kiegészített bizottsági jelentésben foglaltak közjogi következményeinek megtárgyalása a benyújtott előterjesztés alapján.

Dr. Fatalin Judit:

Szeretnék ismertetni két levelet ezen napirendi ponttal kapcsolatban. Dr. Darák Péter levele az egyik levél. „Az OBT 2019. május 8-i ülésének 4. napirendi előterjesztésére olyan tartalmú határozati javaslat készült, mely az OBH elnöke tisztségétől való megfosztására tesz indítványt. Az előterjesztés hivatkozik az OBT 2019. április 3-i ülésén elfogadott bizottsági jelentésre. Ennek megtárgyalása során kifejtettem azt a véleményem, hogy a tanácsnak feltétlenül törekedni kell arra, hogy az OBH elnökének tevékenységét érintően lehetőleg csak akkor zárul le egy-egy napirendi pont, ha abban érdemi tartalmi vita folytatására került sor. Az elfogadott és a jelen előterjesztés alapjául szolgáló jelentéssel összefüggésben ilyen vitára nem került sor, ezért álláspontom szerint a határozat elfogadása és ezzel a napirendi pont lezárása is idő előtti. Semmiképpen nem támogatom olyan OBT döntés meghozatalát, amely elnehezíti a bírósági szervezeten belüli párbeszéd újraindítását.”

Dr. Handó Tünde elnök asszonytól 2019. május 5. napján két levél érkezett. Az első: „Tájékoztatom, hogy dr. Matusik Tamás OBT tag határozati javaslatával nem értek egyet. A korábban tett észrevételeimet, kérdéseimet és a tárgykörökben tett tájékoztatásokat fenntartom. A törvényes működésük helyreállítása az AB döntése alapján jogszabály módosítással vagy a tagság kiegészítésével történhet meg. Utóbbinak saját maguk állítottak akadályt azzal, hogy az elektor választás szabályait a sarkalatos törvénybe ütköző módon változtatták meg a 2018. november 7. napján elfogadott új SZMSZ-ben. A párbeszédre továbbra is nyitott vagyok, várom, hogy az általam több alkalommal kezdeményezett személyes találkozó létrejöjjön.” A másik levél: „Tájékoztatom, hogy az OBT tagjait megválasztani jogosult küldötteket megválasztó ösztörbírói értekezletek összehívása jelenleg nem lehetséges. Az OBT 2018. november 7. napján SZMSZ-t fogadott el, amelyben a korábbi SZMSZ-tól eltérően szabályozta az OBT tagjai és póttagjai jelölésének, valamint megválasztásának folyamatát. Amint az Ön előtt is ismert, jelenleg az AB előtt az Alaptörvény 25. cikkely 5. és 6. bekezdésének értelmezésére irányuló eljárás van folyamatban, amelynek kimenetele kihatással van az OBT működése törvényességének megítélésre, ezáltal pedig az új SZMSZ törvényességére is. Ezen túlmenően az új SZMSZ OBT tagok megválasztásával kapcsolatos rendelkezéseinek egy része ellentétes a Bszi. idevágó sarkalatos rendelkezéseivel. Ezzel az OBT tagjai maguk állítottak akadályt a küldöttválasztói ösztörbírói értekezletek aggálytalan lefolytatása elé. Az OBT legitimitásának helyreállítására bizonytalan érvényességű szabályokkal lezajló küldöttválasztás útján nem lehetséges.”

Felkérem dr. Matusik Tamást, hogy a jelen napirendi ponthoz tartozó előterjesztését röviden ismertesse.

Dr. Matusik Tamás:

Elöljáróban annyit, hogy a 3 felolvasott levél ellenére fenntartom az előterjesztésemet. Nagyon röviden reagálok a levelekben elhangzottakra.

Az egyik az, hogy álláspontom szerint az érdemi vitához két fél kell. Az egyik fél az OBH elnöke nem kíván részt venni az érdemi, tartalmi vitában. Erre lett volna lehetősége legkésőbb a mai ülésen, de korábban is számtalan alkalommal. A párbeszéd újraindítására pedig nem látunk a részéről érdemi lépéseket, az OBT mindent megtett pedig ennek érdekében.

Az, hogy az OBH elnöke azt írja, hogy nem ért egyet az előterjesztéssel, észrevételeit és kérdéseit fenntartja, azt tudom elmondani, hogy érdemi észrevételeket nem tett a korábbi vizsgálati anyagokra – és azon túl, hogy nem ért vele egyet – az én előterjesztésemre sem. A „kérdéseit fenntartja” kifejezést pedig nem is tudom értelmezni, hiszen nem az OBH elnöke van abban a helyzetben, hogy az OBT-nek kérdéseket tegyen fel, hanem ez a közjogi szituáció folytán pont fordítva van.

Ismertetem a továbbiakban az előterjesztésemet, mely azon alapul, hogy az OBT április 3-i ülésén felkért arra, hogy készítsek egy írásos előterjesztést a korábbi elfogadott vizsgálati jelentésekben foglaltak közjogi következményeinek témájában. Megvizsgáltam az OBT felkérése folytán azt, hogy milyen helyzet áll most az OBT előtt és mi a közjogi felállás. Az látszott, hogy az OBH elnöke a saját

szándéknyilatkozata ellenére sem reagált érdemben a február 6-án elfogadott, majd március 6-án kiegészített bizottsági jelentésünkben írtakra. Az újabb és újabb törvényességi jelzéseink és felhívásaink túlnyomó részét figyelmen kívül hagyta, vagy pedig eszközölt látszólagos változtatásokat, amelyek azonban az OBH elnökének hozzáállásán nem mutattak érdemi változást és nem állt a törvényesség útjára. Meg sem kezdte az OBT póttagválasztásának a megszervezését, ezért az ezzel kapcsolatos magyarázatát én a magam részéről nem tudom elfogadni. Nem tette meg a kötelező előterjesztéseit az OBT felhívásai ellenére sem, miközben a rendelkezésére álló fórumokon folyamatosan arra hivatkozott – ahogy most is teszi – hogy az OBT nem működik törvényesen és alkotmánybíróvási eljárás folyik.

Mindezeket mérlegelve én úgy látom, hogy most 2019 tavaszán, a mai ülésen három út áll az OBT előtt. Ebből a három útból, én kettőt járhatatlannak látok. Az első út az volna ugyanis, hogy nem reagálunk sehogy a jelenlegi közjogi helyzetre. Következmények nélkül hagyjuk azt, ami kialakult, és amiket korábban kialakítottunk, tehát a törvénysértéseket és a törvényességi jelzések felhívásának eredménytelenségét szó nélkül hagyjuk. A másik megoldás lehetne, hogy újabb törvényességi jelzéssel élünk, ahogy ezt korábban számos alkalommal tettük eredmény nélkül. Ezért gondolom azt, hogy ez a két út nem járható.

A harmadik út – miután az OBT-nek nincs más közjogi eszköze a jelzésen és felhíváson kívül – az, hogy az OBT indítványt tesz az OBH elnökének a tisztségtől való megfosztására a Bszi. 74. §-a alapján az Országgyűlés felé. Amit elmondtam és az előterjesztésemben le is írtam, hogy csak a harmadik út az, amit az OBT még nem próbált ki. Nyilvánvalóan nincs garancia arra, hogy ez célravezető lesz vagy eléri célját. A másik két útról látjuk, hogy az teljesen eredménytelen. Mivel ez maradt az egyetlen eszköz, ezért álláspontom szerint meg kell lépni. Úgy dolgoztam ki ezt az előterjesztést, hogy van egy rövid szöveges része, nagyjából az, amit most elmondtam és van mellékletül egy határozattervezet, ami a Bszi. 74. §-a szerinti indítvány lehetséges szövegét tartalmazza. A másik két verzióra azért nem dolgoztam ki szöveget, mert az OBT eddigi gyakorlata szerint, arra nincs szükség, hogy a jelzéseket előtte szövegesen kidolgozzuk. Nyilván a semmilyen reakcióra, semmilyen szöveget nem kellett készíteni.

A mellékelt határozattervezet szövegét elemezve, a rendelkező része egy az egyben a Bszi. törvény szövege. Az indokolás kialakítása az OBT-re vár, erre én egy lehetséges javaslatot tettem a tervezetben. Tartalma nagy részét az OBT által elfogadott vizsgálati jelentések képezik. Önálló tartalom minimális benne, az csak a felróhatóság és a méltatlanság témakörében van. A jelentések utáni időszak határozatba foglalásában van még egy újdonság. A koncepció szerint fontos volt az áttekinthetőség. Ennek a címzettje az Országgyűlés, olyan jogászok, akik határozati formához szoktak. Az is szempontom volt, hogy terjedelme belátható legyen, ne ismétlje meg a jelentések tartalmát pontosan, ne legyen terjengős, tényekre támaszkodjon. Fontos volt, hogy mivel törvénysértések felsorolásáról szól, ezért minden megállapításhoz jogszabályi hivatkozás legyen. Úgy tartottam, hogy jogszabály szöveget viszont csak korlátozottan tartalmazzon.

Az OBH és OBT jogszabályi felállást részletesen tartalmazza. Az is szempont volt, hogy támaszkodjon a vizsgálati jelentések megállapításaira, mert azt a Bszi. kimondja, hogy akkor lehet fordulni az országgyűléshez ilyen indítvánnyal, ha azt vizsgálat előzte meg, annak pedig részletes indokai vannak.

Fontos volt, hogy minden jogszabályi feltétellel foglalkozzon, ami a Bszi 74. §-ában az indítvány kritériumaként szerepel. Írás közben jött az a koncepcióm, hogy az előterjesztésem kronológiát is kövessen, hogy látszódjon az a folyamat, melynek végeredményeképpen eljutottunk erre az eredendően senki által nem kívánt helyzethez, hogy az OBT ezt az utolsó végső eszközét bevesse a törvényesség helyreállítása érdekében. Az is fontos volt, hogy az indokolásból derüljön ki, hogy miért vált elkerülhetlenné ennek a végső eszköznek az igénybevétele és az is, hogy az OBT tagoknak az elmúlt időszakban megfogalmazott észrevételeit, véleményét, szaktudását egybeötvözze.

A Bszí. azt mondja, hogy a kötelezettségek nem teljesítése az egyik törvényi feltétele egy ilyen indítványnak. Számomra nyilvánvaló volt, hogy – a jogalkotó szándéka szerint – ez minden olyan területre igazolható, ahol az OBH elnöke a kötelezettségeiből eredően törvényt sértett. A felróhatóságnál nem a büntetőjogi felróhatóságról van szó, hanem a közjogi felróhatósághoz legközelebb álló polgári jogi fogalmakkal lehetett operálni, amiben létező a szándékosság kategóriája. A szándékosság szó használata tehát nem büntetőjogi megközelítést feltételez, nem is ez volt a cél. Igyekeztem, hogy mindenhol nagyon egzakt legyen ez a határozattervezet, egy ponton mégis van egy olyan jelző, hogy: „számos bírósági vezetői pozíció betöltetlen. Ennek az az oka, hogy nem minden üres pozícióról tudtam egyértelműen eldönteni, hogy annak mennyiben róható fel az OBH elnök magatartásának, hogy az a konkrét álláshely üres.

Az OBH elnök egy elnök helyett például megbíz elnöki tisztséggel, akkor az az elnök helyettes állás megürül és ez értelmezés kérdése, hogy ez az OBH elnökének felróható-e vagy sem. Ezt lehet pontosítani esetleg egy minimum számmal vagy megelégszünk azzal, hogy nem tudjuk, hogy pontosan mit takar ez a szám. A bizottsági jelentés egyébként ad egy felsorolást, mely év végi állapotot tükrözött.

Szerintem a határozattervezet készen áll arra, hogy megvitassuk. Amennyiben az OBH egyetért azzal. Hogy egy ilyen határozatot szükséges meghozni, akkor ez a szöveg alkalmas arra, hogy a szükségesnek látott módosításokkal együtt a mai napon megszavazható legyen. Az OBH elnökének ismertett legutóbbi reakcióiból nekem úgy tűnik, mintha nem is lenne ellenére egy ilyen indítvány, mert nem igazán látszik, hogy komoly érveket ütköztetett volna. Kifejezte, hogy ellenzi, de semmit nem tett az ellen, hogy ez a döntés ne szülessen meg. Nekünk azonban nem az a dolgunk, hogy áttételes gondolkodásmóddal mérlegeljük azt, hogy helyes-e vagy nem helyes egy ilyen döntés, hanem alkotmányos felügyelő testületként megvizsgálni, hogy ez a döntés megalapozott-e, kellően indokolt-e, szükségszerű és időszerű-e ezt meghozni. A fenti gondolatokkal bocsátom vitára az előterjesztésemet.

Dr. Fatalin Judit:

Az utolsó mondatokhoz szeretnék csatlakozni. Az OBH elnök asszonya arra utal, hogy nyitott és várja, hogy az általa több alkalommal kezdeményezett személyes találkozó létrejöjjön, ezzel kapcsolatban kívánom elmondani az alábbiakat. Az első találkozó, amelyre engem invitált, az április hónapban volt, amikor egy vasárnapi napon nyitottam ki az e-mailt, melyben azt láttam téma megjelölés nélkül, hogy hétfőn 13 órára engem találkozóra hív. Hivatali elfoglaltságaimra és az idő rövidegére tekintettel ezen nem tudtam megjelenni, de kifejeztem, hogy magam is üdvözlöm a kezdeményezést, melyről tájékoztattam az OBH elnökét. Az OBH elnöke azonnal elküldött válaszelevelében utalt arra, hogy rövidesen megtörténik a kapcsolatfelvétel. Kértem, hogy az OBH irodavezetője, dr. Vadász Viktor és az OBH elnöki kabinetből egy munkatárs egyeztessen időpontot. Vártuk az időpont egyeztetést, mely a jelenlegi napirend tárgyát képező előterjesztés kiadásáig nem történt meg, amely kb. 4 hét. Épp az előterjesztés kiadása történt, amikor megcsörrent hétfői napon az OBH irodán a vezetékes telefon, azt az OBH iroda munkatársa, dr. Sipter Orsolya vett fel, amikor is egy munkatársán keresztül az OBH elnöke engem csütörtöki napra találkozóra invitált, amelyet előre kiírt szabadság miatt kértem más időpontra halasztani, illetve kezdeményeztem ismételt, hogy az OBH munkatársa dr. Vadász Viktor OBH irodavezetővel vegye fel a kapcsolatot időpont egyeztetése végett. Ezt követően dr. Vadász Viktorral senki nem vette fel a kapcsolatot.

Az OBH elnöke minden ülésre megkapta a meghívót és az előterjesztéseket 8 nappal az ülés előtt, az üléseken nem jelent meg. Ezek tehát a nyitottságra hivatkozás előzményei. Kértem, hogy jelölje meg az OBH elnöke a témát, melyben külön társalgást szeretne folytatni, mely az OBH ülésen nem lehetséges, mely ugyancsak nem történt meg. Az OBH testület, én kizárólag a testület véleményét képviselhetem bármely kérdésben, ezért szerettem volna tudni, mely kérdésekben kell készülnöm, a tagok véleményét kikérnem.

Dr. Vadász Viktor:

Megerősítem, hogy semmilyen megkeresés, észrevétel nem érkezett.

Dr. Szabó Sándor:

Az én elnöki időszakom alatt is lett volna lehetőség, hogy megbeszélésen kialakulhasson párbeszéd, de minden rendezvényen, ahol az OBT elnökeként részt vettem, lemondta az OBH elnöke a részvételt, tehát ennek az informális lehetőségét is kizárta.

Dr. Rochlitz Zoltán:

Dr. Matusik Tamás előterjesztésével és a szóbeli indokolásával is egyetértek.

Amikor azt vizsgáljuk, hogy a 90 napon túli mulasztások vagy az érdemtelenység megvalósultak-e, akkor ezek a tények, melyek rögzítésre kerültek a korábbi bizottsági jelentésben, illetve jelen előterjesztésben, ezek álláspontom szerint nem vitathatók. Több mint egy éve várjuk azt, hogy valamilyen módon változzon ez a helyzet. Nem tudok egyetérteni azokkal a kérésekkel, hogy tovább várakozzunk. Gyakorlatilag az OBT-t nem létezőként tekinti az OBH elnöke. Ilyen körülmények között érdemi párbeszédre nem kerülhet sor, mert nincs két olyan fél, amely egymás létét elismerné.

Ugyanez a helyzet az érdemi vitával is. Még február 1-én, amikor elfogadtuk a 101. sz. bizottság jelentését, póthatáridőt biztosítottunk az OBH elnökének, hogy érdemi észrevételeket tegyen. Azóta csak bizonyos eljárásjogi kifogásai merültek fel az OBH elnökének, illetve olyan témákkal kapcsolatban vetett fel különböző, általa aggályosnak tartott lépéseket, amelyeknek nincs köze az érdemi jelentéshez.

Az kétségtelen tény, amit Darák elnök Úr írt a tegnapi levelében, hogy nem volt kétoldalú érdemi vita erről a jelentésről, de mi a magunk részéről megadtuk erre a teret és a lehetőséget. Számtalanszor hangsúlyoztuk a párbeszéd kapcsán, hogy az OBT ülésén lenne a legjobb helye a párbeszédnek, amelyeken az OBH elnöke 2018. április vége óta nem jelent meg.

A póttagválasztással kapcsolatos két utolsó OBH elnöki levéllel összefüggésben még el kívánom mondani, hogy furcsának tartom, hogy az OBH elnök zárt iratban kifogásolja, hogy az SZMSZ-ben nem Bszi. komfort módon szabályoztuk a választás szabályait. Konkrétumot nem tartalmaznak ezek a levelek, tehát nem derül ki, melyek a kifogásolt rendelkezések.

Az eddigiek alapján, miután tavaly április vége óta nem létezőnek tekinti az OBH elnök az OBT-t – egyetlen határozatát sem ismeri érvényesnek - így az új SZMSZ-t sem ismeri el érvényesnek. A régi SZMSZ-re utal az OBT-vel való levelezéseiben. Amennyiben az új SZMSZ-t és az őszi módosítást sem ismeri el egyáltalán, akkor miért tesz ezzel kapcsolatos kifogásokat. Az OBH elnök logikája szerint a régi SZMSZ szerint kellett volna lebonyolítani a választásokat. Egy általa nem létezőnek tekintett jogi normának a kifogásolása szerintem nem értelmezhető.

Dr. Hilbert Edit:

A levelekre szeretnék első körben reagálni. Az OBH elnöke az első találkozót két nappal az OBT ülést megelőzően kérte. A személyes találkozás nem helyettesíti azt a párbeszédet, melyre Darák elnök úr is utalt, hiszen az a testület és az ellenőrzött OBH elnöke közötti párbeszédnek kellene lennie. Miután az OBH elnöke ettől több mint egy éve elzárkózik, esélye sincs, hogy ha bármédig is várakozunk, ez változna. Az első SZMSZ módosításunkat 2018. április 4-én fogadtuk el. Az OBH elnöke által kinevezett vezetők közreműködésével történt póttag választás obstrukció, október 9-én volt. November 7-én módosítottuk a választásokra vonatkozó szabályokat, ott is közel egy hónapja volt az OBH elnökének, amikor tehetett volna a póttag választás iránt lépéseket. Most sem jelölte meg, hogy az SZMSZ-nek milyen rendelkezései Bszi. ellenesek szerinte. Van egy jogi álláspontja, amiről nem tudjuk, hogy milyen kérdés és mi a jogi álláspontja és az mennyiben hat ki a

póttagválasztásra. Úgy gondolom, hogy a levelében leírtak pusztán egyike annak az időhúzásoknak, amelyet folyamatosan tapasztalunk.

Dr. Vasvári Csaba:

Rendkívül színvonalasnak tartom dr. Matusik Tamás munkáját. Számtalan tény, adatot közöl arra, amely két ok miatt az Országgyűléshez fordulhatunk. A magam részéről ennek a helyzetnek a kialakulását szomorúnak tartom, a mai a magyar igazságszolgáltatás egyik fekete napja. Ennek ellenére nem látom alternatíváját annak, hogy ne forduljunk az Országgyűléshez. Amikor a jogalkotó ezeket a sarkalatos törvényeket meghozta nem számított arra, hogy 2019-ben az OBT-nek meg kell tennie ezt a lépést. Az OBH elnöke olyan – adott esetben évtizedekig is kiható – károkat okozott tevékenységével a magyar igazságszolgáltatás egészére nézve, amelyek felett nem lehet szemet hunyni.

A Bszi. 74. §- szerint ezt a határozatot az OBT a tagjai 2/3-ának szavazatával hozhatja meg. Beilleszteni javaslom a határozatba, annak közlését, hogy a tagok 2/3-ának szavazatával indítványozta a tanács az OBH elnökének felmentését.

Dr. Szabó Sándor:

Egyetértek Vasvári Csabával. A mai nap az igazságszolgáltatás egyik legsötétebb napjának számíthat. Nemcsak egy dologgal kapcsolatban próbáljuk levonni a lehetséges jogszabályi következményeket, hanem számos problémával összefüggésben, amely a feladat szempontjából a törvény által ránk rótt felelősség gyakorlása.

Szeretnék a Matusik Tamás által mondott a jelentésekben megállapított jogszabálysértések következményeinek három megoldási úton való lehetőségeiről említést tenni. Az utóbbi időben többféle vizsgálat történt, amely a Bszi. szerint az OBH elnökének a központi igazgatási tevékenységnek ellenőrzésére irányult. Ezek között és ezek mellett is olyan területek voltak kontroll alatt, amelyeket az OBT a bíróságok erre jogosult szervei által feltett kérdésekre megvizsgált. Ezen vizsgálatok eredményeként olyan megállapítások történtek, melyek arra irányultak, hogy törvénytisértések valósultak meg az OBH elnöke részéről.

Nyilván a jogalkotó az OBT működése tekintetében, nem azzal a céllal hozta létre a jogszabályt, hogy valamilyen módon azt megkerüljék, vagy valamilyen technikai dolog útján a helytelen intézkedéseknek ne legyen következménye, hanem azért, hogy ha ezek megtörténnek, annak következményei kell, hogy legyenek. A legnagyobb probléma annyi, hogy a jogalkotó viszonylag szűk palettát biztosított a következmények levonása vonatkozásában, hogy abban az esetben, ha az OBT elnök a kötelezettségeit megszegi, elmulasztja, milyen intézkedésekkel kell számolnia. Ha ezt a jogszabályi környezetet és magát a vizsgálatához vezető folyamatot, a bíróságok központi igazgatásában végzett intézkedéseket a vizsgálatok céljai vonatkozásában áttekintjük, akkor valóban nincs az OBT számára a következmények levonása tekintetében a vázolt három útnál több lehetőség.

Az első lehetőség, hogy a megállapított jogszabálysértések, a törvényességi jelzések, felhívások tekintetében eltekintünk bármilyen jellegű következmény levonásától. Úgy gondolom, hogy az Alaptörvény, a bírói eskünk, a feladatunk, a megválasztó bírói kar, és a törvény is azt a kötelezettséget rója ránk, hogy ha elének egy ügy kerül, azt nekünk meg kell oldanunk a jogszabályok és lelkiismeretünk alapján, az Alaptörvény szellemében. Az Alaptörvény kifejezetten a jogállam talaján áll, így ha itt van előttünk egy ilyen eseménysor, amely sorozatos szabálytalanságokat tár fel és megállapítottuk, hogy ez felróható annak, aki ezeket elköveti, akkor nem lehetünk abban a helyzetben, hogy nem vonunk le konzekvenciákat. Nekünk ez a feladatunk, ez a kötelezettségünk, hogy ezt megtegyük. Mi ezzel – szerintem – semmilyen politikai színtérre nem lépünk, hanem a jogszabály keretei között, a jogszabályban meglévő úgynevezett lépcsőket végigjárva járunk el és látjuk el a feladatainkat. Kötelességünk, hogy a megállapítottak vonatkozásában döntést hozzunk. Fentiekkel indokolva ez az első út teljesen kizárt.

A második lehetőség – amit felvet az előterjesztés – hogy újabb törvényességi felhívással, jelzéssel éljünk. Látható, hogy az OBT több alkalommal élt jelzéssel. A jelzésnek sem tekinthető levelek, probléma említések sem vezettek eredményre ám a magasabb szintű problémát tartalmazó – a Bszi. által konkrétan nevesített – jelzések sem. Vagyis ezekre az OBH elnöke nem reagált, nem intézkedett. Így a további jelzés ezért értelmetlen, vagyis a második út is járhatatlan.

A harmadik lehetőségünk a tisztségtől való megfosztásra irányuló indítvány megtétele. Úgy gondolom, hogy az OBT mindent megtett, hogy az OBH elnökét az együttműködés irányába húzza, valamint a meghozott határozataival biztosítsa, hogy törvényesen működjön az OBH elnök. Ő még sem reagált, nem javította tevékenységét. Egyébként, ha az OBH elnök úgy gondolja, hogy az OBT nem működik törvényesen és illegitim, akkor ezáltal, ad absurdum az általa ellenőrzött OBH elnöke is illegitim és nem működik törvényesen. Így nekünk egy lehetőségünk van, ha ezt az indítványt tartalmában, formájában megvitatjuk, átgondoljuk, és a következményt az anyagi jellegű szabályszegések alapján levonjuk. Ezzel nem teszünk mást csak a törvény által biztosított kötelezettségünket teljesítjük és egyben ezzel a jogunkkal élünk. Szerintem is ez az egyetlen út, ez maradt az OBT lehetősége. Az anyagi jogi részről, érdemben később szeretnék szólni.

Dr. Léhmann Zoltán:

Szomorú, hogy a mai nap bekövetkezett. Abban vitatkoznék, hogy ez egy fekete nap, mert szerintem ez egy fekete év volt. Az illegitim állapotra hivatkozással érvel az OBH elnöke minden egyes OBT megkeresésre, észrevételre, kritikára immáron egy éve. Erre hivatkozással már-már sértő módon nevezi találkozóknak az OBT üléseit, degradálva annak jelentőségét. Az OBH elnök nemhogy lépéseket nem tett, hogy az általa illegitimnek minősített testület legitimé váljon, hanem mindent megtett, hogy tovább morzsolódjon. A bizonyos pótagyválasztó gyűlésen nemhogy pótagyválasztásra nem került sor, hanem a gyűlésen jelen lévő egyes küldöttek törvénysértő módon a meglévő OBT tagokat is lemondásra szólították fel.

Jogsabályi lehetőségünk ugyanígy nekünk sincs arra, hogy lemondásra szólítsuk fel az OBH elnökét, viszont van jogi lehetőségünk, sőt kötelezettségünk, mégpedig a Bszi. 74. § alkalmazása. Mi nyitottak voltunk a párbeszédre, próbáltuk a jogállamiságot sértő helyzetet megoldani. Ebbe a helyzetbe az OBH elnöke belenyugszik. Szavakkal igen, de tetteikkel nem kívánt semmilyen párbeszédet folytatni. Ezért nincs más, mint ezt a határozati javaslatot elfogadni.

Dr. Hilbert Edit:

A központi igazgatás felügyeletével valójában azt kívánjuk elérni, hogy az OBH elnöke az általa stratégiai célként meghirdetett és minden pályázatban megjelölt elvek mentén teljesítse a feladatait. Minden esetben, minden vizsgálattal és jelzéssel ezt kértük rajta számon. Azt tapasztaltuk a vizsgálataink során, hogy aggályosak a vezetői kinevezések, hogy törvénysértő bírói áthelyezések vannak, hogy előterjesztés hiányában nincs döntés a felmentési időről, az összeférhetlenségről, a kitüntetések elismerések átadásáról, szolgálati bírói kinevezésekről. Ezek visszajelzések nélkül maradtak.

Az OBT költségvetés nélkül működik. Az OBH elnök ebben a helyzetben tartja az OBT-t mintegy szívességet téve, hogy a működést lehetővé teszi.

Az OBH elnöke az OBT-re vonatkozó tartalmakat a bíróság központi honlapról minden előzetes közlés nélkül törölte.

Nem véletlenül jutottunk ebbe a helyzetbe sem – ahogy ezt azóta lemondott OBT tag jegyzőkönyvben rögzített elmondása is bizonyítja –, hogy a bírósági szintek képviselőinek hiánya miatt nem tudunk működni a jogszabályoknak megfelelően.

Dr. Vadász Viktor:

Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy nem az OBT tagokról van szó, és nem arról, hogy az OBT-nek nézeteltérése van az OBH elnökével. Arról sincs szó, amit az OBH elnöke a sajtóban közölt, miszerint az OBH elnöke – aki egyébként állítólag független bíró és nem politikus – valamilyen bírák által képviselt vagy támogatott politikai erővel kerül szembe. Ez sem felel meg a valóságnak.

A valóság ezzel szemben, hogy az európai igazságügyi eredménytábla szerint, az elmúlt egy évben jelentősen romlott a bírói függetlenség megítélése. Ha a bírói béreket nézzük, ott sincs eredmény, hasonlóan leghátul kullogunk. A bírói függetlenség negatív megítélése mellett, ki kell emelni azt is, hogy ami miatt egyáltalán a jelenlegi összetételű OBT elkezdett vizsgáldni az OBH elnökének kinevezési gyakorlatában, az két összbírói értekezlet által feltett kérdés volt. Emiatt jelzéssel kellett élnünk májusban, és később is azt állapíthattuk csak meg, hogy a bírói és vezetői álláspályázatok tekintetében folytatott gyakorlatán csak részben változtatott, sőt a kirendelések tekintetében is egy újabb törvénysértő megoldással cserélte le a korábbi törvénysértő gyakorlatot. Az OBH elnöke, aki illegitimnek tekinti az őt felügyelő testületet, egy éve valós kontroll nélkül gyakorolja jogköreit. Ezek a törvénysértések közvetlenül minden állampolgárt és a közjogi rendszer egészét érintik.

Az, hogy az OBH elnöke illegitimnek tekinti az OBT-t, ez emellett közvetlenül érinti a bírákat is. A szolgálati bírák kapcsán nem tett előterjesztést, nem engedett irattanulmányozást sem, noha ez az OBT tagokat független attól megilleti, hogy mi az ő álláspontja a működőképességről. Nem terjesztett elő díjakat és címeket sem, idén egyetlen bírót nem tudunk címzetesi kinevezésben, díjazásban részesíteni. Ezért egyedül őt terheli felelősség.

Nemcsak jogunk, hanem kötelességünk is, hogy egyértelmű jelzést tegyünk afelé, aki az OBH elnök kinevezője és kezdeményezője a menesztését.

Dr. Csontos Katalin:

Azt gondolom, hogy a döntés kapcsán a kommunikációnak egy fontos része lesz az, hogy a párbeszéd állítólagos elmaradását számon fogják kérni rajtunk. Költői kérdésként teszem fel, hogy az OBH elnöke kivel szeretne párbeszédet folytatni, ha illegitimnek tartja az OBT-t? A testülettel nyilvánvalóan ennek okán nem tud párbeszédet folytatni. A következő kérdés, hogy a tagokkal milyen párbeszédet szeretne folytatni? Ezt a kérdést azoknak is szeretném feltenni, akik esetleg ezt majd utólag az OBT-n számon kérik. A párbeszéd akkor indulhatott volna meg, ha az OBH elnöke elfogadja, hogy a testület törvényesen működik, a párbeszéd helyszíne ezt követően részletkérdés lett volna.

Én póttagként kerültem a testületbe, én is azt gondolom, hogy nem véletlenül alakultak így az akkori események. Akkor kerültem a testületbe, amikor már folyamatban volt a kinevezési gyakorlat vizsgálata a két összbírói értekezlet által kezdeményezett kérdésekben. Ezen vizsgálat, majd az utóvizsgálat eredménye, amikor ismert lett az OBH elnöke előtt is, azokra érdemi észrevételt nem tett, nem észrevételezte. Az nem elfogadható magyarázat, hogy a döntéseinek többsége törvényes. Bíróként egyikünk sem törekedhet arra, hogy a döntéseinknek csak egy része legyen törvényes, lehetnek hibás döntések, de ezeket a fellebbviteli, felülvizsgálati bíróságok kiküszöbölik.

A bíróságok központi igazgatásával szemben is csak a legteljesebb törvényes működés iránti igény merülhet fel és várható el. Ha ennek nem tesz eleget az, akinek ez a kötelessége, de a jogalkotó egy nagyon központosított és egyszemélyi vezetés mellé egy testületi felügyeleti szervet rendelt, akkor a jogalkotói cél nyilvánvalóan az volt, hogy az esetleges felmerülő hibák korrigálásra kerüljenek.

Azt is gondolom, hogy a jogalkotó nem számolt azzal a lehetőséggel, hogy egy ilyen áldatlan állapot keletkezik a központi igazgatásban, ezért csak a jelzés jogát biztosította az OBT-nek, amivel az OBT maximálisan élt. A jelzés azonban sajnos nem azt jelenti, hogy az OBT kezében lenne a korrekció joga, az az OBH kötelessége lett volna. Ez azonban a kifogásolt esetek túlnyomó részében nem történt meg. Úgy vélem, hogy elérkeztünk a falig és innen nem tudunk visszafordulni, mert akit az OBT felügyel, maga is eljutott a falig. Nem tudtuk onnan őt visszafordítani, holott az együttműködési

szándék az OBT-ben, mint testületben mindvégig megvolt. Számtalan jelét adtuk ennek, közjogi méltóságokhoz fordultunk, kezdeményeztük a jogszabály módosítást az OBH elnökénél, de próbálkozásaink kudarcba fulladtak.

Ami még nyáron felmerült megoldásként, a póttagválasztó küldöttgyűlés összehívása volt, aminek az eredményét ismerjük, az ott jelenlévők egy része nem tett eleget törvényi kötelezettségének, feladatát nem végezte el, ellenben becsapta az őket delegáló bíró kollégáit Fentiekben összefoglaltam, hogy én miért értek egyet Matusik Tamás által leírtakkal.

Az öncélúság kérdéséről is szeretnék szólni, mert azt gondolom, hogy az is fel fog merülni, hogy miért csinálja az OBT. A személyes véleményem, hogy az OBT-nak nincs szüksége önigazolásra. Egy személy vont a kétségbe az OBT létezését, és törvényes működését, a hivatásrendek együttműködnek, képviselőik jelenlétükkel, érdemi hozzászólásaikkal tisztelik meg üléseinket, a törvényszéki elnökök egy része együttműködik, összbírói értekezletek szavaztak a szolgálati bírákról, címekre, elismerésekre vonatkozó előterjesztések érkeztek az OBH-ba.

Az OBT-nek az alkotmányos kötelezettségét teljesíteni szükséges, melyet a bírói önigazgatás érdekében tesz meg, hiszen a központi igazgatás döntéseinek végső címzettjei a bírák. Számtalanszor elhangzott a törvényes bíróhoz való jog, mely a jogkereső állampolgárok egyik alkotmányosan védett alapjoga, amit nem kérdőjelezhet meg, és nem zavarhat meg senki követhetetlen kinevezési gyakorlattal, jogszabályok megkerülésével vagy sajtóságos értelmezésével. Álláspontom szerint az OBT feladata abban foglalható össze, hogy nem saját magáért tesz eleget alkotmányos kötelezettségének, hanem egyrészt a bírákért, másrészt a jogkereső állampolgárokért. A magam nevében az eddigi döntéseimért teljes felelősséget vállalok, és ennek jegyében fogom meghozni a mai döntésemet is.

Dr. Gaider Bálint:

Elhatároztam, hogy nem fogok ehhez a témához hosszasan hozzászólni. Az előbb szólókkal egyetérték. Mindig visolyogtam ettől a lépéstől, most is, de meg kell hozni.

Az OBH elnöke 11 dühös emberre utalt egy nyilatkozatban, én itt nem dühös embereket látok, hanem elkeseredett, türelmes embereket. Sokat vártunk. Majdhogynem könyörgött ez a tanács az OBH elnökének, hogy tegye meg azt, ami a törvény alapján a kötelessége. Semmi nem történt. Amíg ez csak a tanács működését érinti, addig ez különösebben nem érintett meg mélyen, addig ez két fél vitája, de ez a helyzet már a bírók és az állampolgárok mindennapjait befolyásolja.

Itt most nincsenek érvek a másik oldal részéről. Alaki kifogások vannak. A semmivel pedig nem lehet vitatkozni és a semmiről nem lehet beszélgetni. Eddig türelmesek voltunk azt gondolom, most érdemi döntésre van szükség. Sok eszközünk nincs, a vészcsengőt tudjuk megnyomni. Azt gondolom, hogy ameddig tudtunk vártunk, most eljött a döntés ideje.

Dr. Fatalin Judit:

Csatlakozom az előttem szólókhhoz minden tekintetben. Darák elnök úr levelére annyit reagálnék, hogy érdemi, tartalmi vita hiányára utal. Szeretném megerősíteni dr. Gaider Bálint azon mondatát, hogy nincs miről vitatkozunk, mert dr. Matusik Tamás által tényszerűen kerültek megnevezésre azok az események, melyek az elmúlt egy évben megtörténtek. Ezekkel a tényekkel az OBH elnök nem vitatkozott, egyetlen esetben sem cáfolta meg ezeket.

Dr. Léhmann Zoltán:

Név szerinti szavazást javasolok szintén a kérdés tárgyi súlyára figyelemmel arra a határozatra nézve, mellyel az OBT indítványozza az Országgyűlésnél dr. Handó Tünde OBH elnöki tisztségétől való megfosztását.

Dr. Fatalin Judit:

Kérem, szavazzunk, hogy támogadjuk-e a név szerinti szavazást.

Az OBT egyhangúlag elfogadta, hogy az előterjesztésről név szerint kerüljön sor a szavazásra.

Dr. Gaider Bálint:

Kérdezem a MABIE elnökét, hogy a MABIE-nek van-e hivatalos álláspontja a napirendi pontot képező kérdéssel és amennyiben van, ez megosztható-e ezen az ülésen.

Dr. Oltai Judit Zsófia:

A MABIE e kérdésben nem alakított ki hivatalos álláspontot, az OBT működésének törvényességével kapcsolatos korábbi álláspontunkat azonban nem változtattuk meg. Amit szeretnék a döntés előtt elmondani, az az, hogy meggyőződtem arról: nem 11 dühös ember ül itt az OBT-ben, hanem 11 felkészült és véleményét alapos érveléssel alátámasztó, egyáltalán nem dühös ember. Ez az a tanács, amely egyedül hivatott arra, hogy dr. Handó Tünde tevékenységét ellenőrizze. Ha ez a testület ezt nem teszi meg, akkor nincs más fóruma ennek.

Nekem az a személyes véleményem, hogy az OBT törvényesen működik, így az alkotmányos feladatát teljesítenie kell. A kérdésben a döntéshozatalt támogatom.

Dr. Hilbert Edit:

Azt szeretném, hogy az OBT előzetesen döntsön az elfogadottság arányának a kérdésében, tehát, hogy hány igen szavazat szükséges dr. Matusik Tamás előterjesztésének elfogadásához. Javaslom, hogy csak 10 érvényes igen szavazattal tekintsük elfogadottnak a határozatot.

Dr. Fatalin Judit:

Szavazásra bocsátom dr. Hilbert Edit kezdeményezését, hogy 15 főből 10 érvényes igen szavazat szükséges a napirendi pont tárgyát képező előterjesztés határozati elfogadásához.

Az OBT 9 igen, 1 tartózkodás mellett elfogadja, hogy dr. Matusik Tamás előterjesztését 10 érvényes igen szavazattal tekinti elfogadottnak.

Dr. Fatalin Judit:

Szavazásra bocsátom dr. Matusik Tamás előterjesztését az előterjesztés szövegével.

Szavazás:

<i>Dr. Csontos Katalin:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Matusik Tamás:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Gaider Bálint:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Vadász Viktor:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Léhmán Zoltán:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Vasvári Csaba:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Rochlitz Zoltán László:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Hilbert Edit:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Szabó Sándor:</i>	<i>igen</i>
<i>Dr. Fatalin Judit:</i>	<i>igen</i>

Az OBT név szerinti szavazással, 10 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a

**az Országos Bírósági Hivatal elnöke
tisztségétől való megfosztásának indítványozásáról.**

Az Országos Bírói Tanács indítványozza az Országgyűlésnél dr. Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnökének tisztségétől való megfosztását.

INDOKOLÁS

1. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény 25. Cikkének (5) és (6) bekezdése alapján a rendes bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke (a továbbiakban: OBH elnöke) látja el, akit a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választ kétharmados többséggel 9 évre. Feladatait a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban Bszi.) 76. §-a sorolja fel.

Az Alaptörvény 25. Cikkének (5) bekezdése szerint az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) felügyeli a rendes bíróságok központi igazgatását. Tagja a testületnek a Kúria ugyancsak 9 évre választott elnöke, további tagjait pedig a bírák választják maguk közül 6 évre. Az OBT feladatait a Bszi. 103. §-a sorolja fel, kiemelve elsőként általános felügyeleti jogkörét: „ellenőrzi az OBH elnökének központi igazgatási tevékenységét, és szükség esetén az OBH elnöke felé jelzéssel él”.

Dr. Handó Tündét az Országgyűlés 92/2011 (XII.14.) számú határozatával 2012. január 1-jétől kilenc évre az OBH elnökévé megválasztotta.

Az Alaptörvény 28. Cikke értelmében a „bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Ez az értelmezési keret Magyarország Alaptörvényének hetedik módosításához írt indokolás szerint nemcsak a bíróságok, hanem minden közhatalmi szerv jogértelmezésére irányadó.

A Bszi. általános indokolása szerint a 2012-ben bevezetett igazságügyi igazgatási modellel „egy operatív, a problémákra azonnal reagálni tudó igazgatási vezetés állhat fel; az erős jogosítványokkal rendelkező OBH elnöke és a közvetlen irányítása alatt álló OBH. Az OBH elnöke sem működik azonban kontroll nélkül, mert az Országgyűlés elmozdíthatja tisztségéből (a köztársasági elnök, vagy az OBT indítványára) és felette véleményező és figyelemfelhívó jogkört gyakorol az OBT.”

A Bszi. 74. § (1) bekezdése értelmében tisztségétől való megfosztással szűnik meg az OBH elnöke megbízatása, „ha az OBH elnöke neki felróható okból 90 napon túlmenően nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak, továbbá ha valamely cselekménye, magatartása vagy mulasztása miatt a tisztségére méltatlanná vált.” A tisztségétől való megfosztást a köztársasági elnök vagy az OBT a tagjai kétharmadának szavazatával meghozott határozatával indítványozza az Országgyűlésnél. A (2) bekezdés szerint a tisztségétől való megfosztást „az (1) bekezdésben foglaltak szerinti indítvány megtételére jogosult, az arra alapot adó ok vizsgálatát követően – az okok részletes kifejtésével, és az azok alapjául szolgáló iratok egyidejű csatolásával – indítványozhatja.”

2. AZ OBT ÁLTAL LEFOLYTOTOTT VIZSGÁLATOK MEGÁLLAPÍTÁSAI

2.1. A 2017. január 1. és 2018. február 5. napja közötti időszak:

A Fővárosi Törvényszék és a Győri Ítéltábla összbírói értekezleteinek kezdeményezésére az OBT 2018. február 22. napján eseti bizottságot állított fel az OBH elnökének a bírói és a bírósági vezetői pályázatok eredménytelenné nyilvánítási és kirendelési gyakorlatának vizsgálatára. Az eseti bizottság áttekintette a 2017. január 1-től 2018. február 5-ig terjedő időszakban meghozott OBH elnöki döntéseket, amelyről jelentést készített (*a továbbiakban: 1. számú jelentés*). A jelentésre az OBH elnöke észrevételt nem tett. Az OBT az 1. számú jelentést 2018. május 2-án elfogadta, és az abban foglaltak alapján az 59/2018. (V.02.) OBT és a 60/2018. (V. 02.) OBT határozatokban megválaszolta a Győri Ítéltábla és a Fővárosi Törvényszék bírái által feltett kérdéseket.

Az 1. számú jelentés alapján az OBT 2018. május 2-án az OBH elnökének tevékenységével kapcsolatosan a következő megállapításokat tette:

- 2.1.1. Az OBH elnöke 2017. január 1. és 2018. február 5. között számos bírósági vezetői pályázat eredménytelenné nyilvánításakor elmulasztotta megfelelően megindokolni döntését, ezzel megsértette a Bszi. 77. § (2) bekezdését és a Bszi. 132. § (4) bekezdésében írtakat. [*1. számú jelentés 25-28. oldala*]
- 2.1.2. Az OBH elnöke 2017. január 1. és 2018. február 5. között több bírói pályázatot nyilvánított – részben megalapozatlanul, részben indokolás nélkül – eredménytelenné, ezzel megsértette a Bszi. 77. § (2) bekezdését, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 20. § (1) bekezdésében írtakat [*1. számú jelentés 29-35. oldala*]
- 2.1.3. Az OBH elnöke azon gyakorlatával, hogy 2016. és 2017. évben nem az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítására vagy a bíró szakmai fejlődése érdekében döntött másik bíróságra történő kirendelésekről, hanem ténylegesen a vezető feladatok ellátása céljából rendelt ki bírókat, megsértette a Bjt. 31. § (2) bekezdésében foglaltakat. [*1. számú jelentés 21-25. oldala*]
- 2.1.4. Az OBH elnöke azon gyakorlatával, hogy egy vezetői pályázat másodszori eredménytelenné nyilvánítását követően a vezető megbízásáról nem a lehető legrövidebb időn belül, hanem jóval később intézkedett, megsértette a Bszi. 133. § (1) bekezdésében írtakat. [*1. számú jelentés 21-25. oldala*]

Az OBT fentiek miatt **2018. május 2. napján az OBH elnöke felé jelzéssel élt, és felhívta figyelmét a bírói, bírósági vezetői állaspályázatok és kirendelések során a sarkalatos törvényben foglaltak jövőbeni maradéktalan betartására.**

2.2. A 2018. május 16-án az OBH elnöke felé tett jelzés:

Az OBH elnöke 2018. április 27. napján arról tájékoztatta az OBT-t, hogy a továbbiakban nem tekinti működőképesnek a testületet, és visszavonta korábban személyi ügyben megtett előterjesztését.

Az OBT 2018. május 16-án jelzéssel élt az OBH elnöke felé, és felhívta figyelmét arra, hogy az OBT felé fennálló, sarkalatos törvényben előírt kötelezettségeinek – jogi álláspontjától függetlenül – tegyen eleget, és a szükséges előterjesztéseket tegye meg. Az OBT rámutatott, hogy ellentétes a jogállami elvekkkel, ha a felügyelt személy egyoldalúan működőképesnek nyilvánítja és tekinti az őt felügyelő közjogi testületet, és arra is felhívta a figyelmét, hogy törvényi kötelezettségeinek elmulasztása a tisztségtől való megfosztásának kezdeményezését teheti szükségessé.

A felhívás ellenére az OBH elnöke 2018. április 27. óta egyetlen előterjesztést sem tett az OBT felé, ülésein egyetlen alkalommal sem jelent meg, kommunikációjában illegitimnek, nem törvényesen működőnek nevezte az őt ellenőrizni hivatott testületet, ezen kijelentését több alkalommal megismételte levelezéseiben, a bíróságok központi honlapján és a sajtóban tett nyilatkozataiban.

2.3. A 2018. május 3. és 2019. február 5. közötti időszak:

Az OBT 2018. október 3. napján újabb bizottságot hozott létre az OBH elnökének a bírói és vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatának utánkövetése és az OBT irányába fennálló kötelezettségek teljesítésének vizsgálatára. A bizottságnak kettős feladata volt: elsősorban annak a vizsgálata, hogy változtatott-e az OBH elnöke a korábbi jelzésekkel érintett nem törvényes eredménytelenné nyilvánítási, kirendelési és vezetői megbízási gyakorlatán, másodsorban pedig, eleget tett-e az OBT felé fennálló törvényi kötelezettségeinek, megválaszolta-e érdemben az OBT felhívásait, megadta-e az OBT részére a felügyeleti tevékenység gyakorlásához szükséges tájékoztatásokat.

A bizottság a vizsgálatot lefolytatta, a vizsgálati jelentést az OBT a 2019. február 6-ai ülésén elfogadta. *(a továbbiakban: 2. számú jelentés)*

Tekintettel arra, hogy OBH elnöke 2019. február 4. napján jelezte az OBT elnökének, hogy az ülést megelőzően megküldött jelentés-tervezetre érdemi észrevételeket kíván tenni, az OBT erre neki – a jelentés elfogadásával egyidejűleg – **2019. február 22. napjáig póthatáridőt biztosított, egyúttal arra is felhívta az OBH elnökét, hogy ugyanezen határidőig az alábbi azonnali intézkedést igénylő kérdésekben küldje meg előterjesztéseit:**

- továbbítsa a szolgálati bírák kinevezéséhez szükséges okiratokat, és
- tegye meg kezdeményezését az OBT által a bírának és igazságügyi alkalmazottaknak adományozható címek, kitüntetések és díjak vonatkozásában.

Az OBT azt is kilátásba helyezte, hogy amennyiben a fenti határidőn belül érdemi észrevétel nem érkezik, az azonnali intézkedést igénylő előterjesztéseket az OBH elnöke nem teszi meg, az OBT a rendelkezésére álló adatok alapján fog dönteni a jelentésben tett megállapítások következményeiről, és megteszi a szükséges intézkedéseket.

Az OBH elnöke 2019. február 20-án utólagos irattanulmányozásra biztosított lehetőséget, erre tekintettel az OBT a 2019. március 6-i ülésén a 13/2019. (III.6.) számú OBT határozattal és a 14/2019. (III.6.) számú OBT határozattal kiegészítette a 2. számú jelentést, egyben vizsgálatának értékelési körébe vonta a 2019. február 5-ig tartó időszakot is.

Az OBT a kiegészített 2. számú jelentés alapján az OBH elnökének tevékenységét illetően az alábbi következtetéseket vonta le:

- 2.3.1. Az OBH elnöke 2019. február 20-ig folyamatosan megtagadta, hogy az OBT tagjai az OBH működését érintő iratokba betekintsenek, ezzel megakadályozta az OBT tagjai számára biztosított ellenőrzési jogosultság gyakorlását, és megszegte a Bszi. 112. § (1) bekezdés a) pontjában írtakat. *[2. számú jelentés 3., 11., 13., 28., 29., 31. oldala]*
- 2.3.2. Az OBH elnöke 2018. május 2. és 2018. december 31. között legalább 14 bírósági vezetői pályázatot nyilvánított olyan módon eredménytelenné, hogy az indokolás továbbra sem része a határozatoknak, azonban az OBH elnöke 11 esetben a véleményező testületek felé „tájékoztatás” elnevezésű okiratban számot adott a döntése indokairól. Aggályos, hogy a határozatok keltezése és a határozat számában feltüntetett dátum – egyes esetekben – nem mutatott egyezőséget, illetőleg a tájékoztatók ügyviteli iktatása is részben utólagosan történt meg. Ezek időszerű teljesítése ekként nem követhető, nem igazolható, és kétségeket vet fel.

Kilenc vezetői pályázat esetében az OBH elnöke „az OBT törvényes működésének hiányára” hivatkozott, amely nem fogadható el törvényes indokként. Az OBT törvényes működésének hiányára történő hivatkozás egyoldalú jogértelmezésen alapul, amelyből az OBH elnöke nem vonhat le az OBT jogköreit elvonó önkényes jogi következtetéseket. Három esetben az OBT nem tudott állást foglalni az eredménytelenné nyilvánítás törvényességéről, mert továbbra sem kapott lehetőséget ezen iratok megismerésére. [2. számú jelentés 8-13. oldala és 14/2019. (III.6.) OBH határozat]

- 2.3.3. Az OBH elnökének gyakorlatában a bírói kinevezések kapcsán pozitív és érdemi változás tapasztalható, a vizsgált időszak bírói pályázatainak eredménytelenné nyilvánításai törvényesek voltak. [14/2019. (III.6.) OBH határozat].
- 2.3.4. Az OBH elnöke a 2018. május 16. napján történt felhívás ellenére egyetlen személyzeti előterjesztést sem továbbított a rövidebb lemondási idő, munkavégzés alóli mentesítés, illetve a felmentési időre vonatkozó munkavégzés törvényi szabályoktól eltérő megállapítása iránt, ezzel elvonta az OBT-nek a Bszi. 103. § (2) bekezdés k) és l) pontokban írt hatásköreit. [2. számú jelentés 24-25. oldala]
- 2.3.5. Az OBH elnöke az OBT 2018. október 3. napján közölt felhívása ellenére nem vizsgálta ki a Szegedi Törvényszék elnökének azon igazgatási döntését, amellyel a Hódmezővásárhelyi Járásbíróság elnökévé – az OBT hozzájárulását ki nem kérve – olyan pályázót nevezett ki, aki a tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte, megsértve ezzel a Bszi. 127. § (4) bekezdésében foglaltakat. [2. számú jelentés 17-18. oldala]
- 2.3.6. Az OBH elnöke – az OBT 2018. július 9-én tett jelzése ellenére – elmulasztott megfelelő tájékoztatást adni az általa kinevezett bírósági vezetők vizsgálatának 2017. és 2018. évben történt lefolytatásáról, továbbá az országos átlagos munkateher 2018. évi megállapításáról, valamint nem megfelelően teljesítette a bírói és bírósági vezetői pályázatok elbírálásának 2017-ben folytatott gyakorlatáról szóló beszámolóját, ezzel megszegte a Bszi. 76. § (4) bekezdés e) pontjában, valamint (6) bekezdés c) pontjában és 103. § (3) bekezdés f) pontjában foglaltakat. [2. számú jelentés 29. oldala]
- 2.3.7. A szolgálati bírák kinevezésére a bíróságok által előterjesztett és az OBH elnöke által összegyűjtött javaslatai alapján az OBT jogosult. Az OBH elnöke – a 2018. július 26. napján kelt felhívás ellenére – nem továbbította az OBT felé a bíróságok által szolgálati bírónak kinevezni javasolt személyek adatait tartalmazó előterjesztéseket, ezzel ellehetetlenítette az OBT Bszi. 103. § (3) bekezdés g) pontjában rögzített hatásköre gyakorlását, egyúttal megszegte a 25/2012. (XII.21.) OBH utasítás 1. § (1) bekezdésében írtakat. [2. számú jelentés 14-16. oldala]
- 2.3.8. Az OBH elnöke 2018. június 21. napjától 2019. február 6. napjáig összesen 11 utasítást alkotott meg és hirdetett ki, amelyeket nem küldött meg az OBT-nek véleményezésre, ezzel megsértette a Bszi. 103. § (1) bekezdés c) pontjának és a 10/2016. (X.26.) OBH utasítás 6. és 15. §-ának rendelkezéseit. Az OBH elnöke 2018. június 29-én úgy módosította a szabályozókról szóló 10/2016. (X.26.) OBH utasítást, hogy az OBT véleményének beszerzésére a jövőben a már kihirdetett utasítások esetében kerüljön sor, így a testület véleményező szerepét a jövőre nézve teljesen formálissá tette, ezzel kiüresítette az OBT sarkalatos törvényben előírt hatáskörét. [2. számú jelentés 19-20. oldala]
- 2.3.9. Az OBH elnöke a bíróságok 2019. évi fejezeti költségvetési javaslatát csak a javaslat előterjesztését követően tette megismerhetővé az OBT tagjai számára, míg a bíróságok költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolóját, és az egyéb juttatások részletes feltételeinek és mértékének 2019. évre történő meghatározására vonatkozó javaslatát egyáltalán nem terjesztette az OBT elé, költségvetési javaslatát a sarkalatos törvényben írt véleményezés és így az OBT véleményének ismertetése nélkül terjesztette a Kormány és az

Országgyűlés elé. Az OBH elnöke ezzel megszegte a Bszi. 76. § (3) bekezdés a) pontjában írtakat, és elvonta az OBT-nek a Bszi. 103. § (2) bekezdés a)-c) pontjában írt hatásköreit. [2. számú jelentés 21-23. oldala]

- 2.3.10. Az OBH elnöke az OBH költségvetési címén belül az OBT-re vonatkozó költségvetési rész tekintetében elmulasztotta az OBT véleményének előzetes kikérését a költségvetés előterjesztésekor, később pedig elzárkózott az OBT 2019. évi költségvetéséről szóló 122/2018. (XII.05.) OBT határozattal megállapított költségvetés kapcsán szükséges együttműködési megállapodás megkötésétől. Az OBH elnöke 2018. november 20. napja óta nem utalványozta az OBT működésével kapcsolatosan felmerült költségeket (rendezvény részvételi díja, szállás, utazás, ülések költségei stb.), ezzel megszegte a Bszi. 76. § (3) bekezdés a) pontjában és a Bszi. 104. § (1) bekezdésében foglaltakat, és a sarkalatos törvény rendelkezéseivel ellentétesen ezzel is akadályozta az OBT-t alkotmányos feladatának ellátásában. [2. számú jelentés 21-23. oldala]
- 2.3.11. Az OBH elnöke 2018. december 6. napja óta a bíróságok központi honlapján nem tette elérhetővé az OBT 2018. decemberi ülésének összefoglalóját és a 2019. évi üléstervet sem, ezzel megszegte a Bszi. 108. § (1) bekezdésében írtakat. [2. számú jelentés 30. oldala]
- 2.3.12. Az OBH elnöke a 2018. május 2. és 2018. december 31. között időszakban összesen tizenegy esetben egyáltalán nem, három esetben nem megfelelően, egy esetben pedig késve teljesítette az OBT-nek a hozzá intézett megkereséseit, felhívásait. [2. számú jelentés 26-29. oldala]
- 2.3.13. Az OBH elnöke 2019. január 7. napjával a Debreceni Ítéltábla bíróját a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetésével, 2019. február 5. napjával pedig a Fővárosi Ítéltábla tanácselnökét a Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetésével bízta meg pályázat nélkül egy évre olyan módon, hogy ezen időszakra áthelyezte őket egyik bíróságról a másikra a vezetői feladat ellátására. Határozatában a Bszi. olyan szakaszára hivatkozva, amely kizárólag a vezetői álláshely pályázat útján történő elbírálásáról, azaz a pályázó vezetői kinevezéséről és erre tekintettel való áthelyezéséről szól. Időszakos áthelyezést a sarkalatos törvény nem ismer, áthelyezésre eleve csak nyertes pályázatot követően van lehetőség. Az OBH elnökének ezen intézkedése a bírókirendelés garanciális szabályának megkerülését célozta. Az OBH elnöke ezzel – ténylegesen – figyelmen kívül hagyta az OBT-nek 2018. május 2. napján a kirendelések törvényessége tárgyában tett jelzését. [13/2019. (III.6.) számú OBT határozat]

Az OBH elnöke az OBT 2. számú jelentésére sem az OBT által adott (2019. február 22.), sem a saját maga által kért határidőben (2019. március 20.) nem tett érdemi észrevételt.

A jelentés összefoglalóan úgy értékelte, hogy a fenti törvénysértések eredményeképpen az OBT nem tudja megfelelően ellátni az Alaptörvényben írt felügyeleti feladatát, **az OBH elnöke egyes feladatköreit jogállami kontroll nélkül, továbbra is rendeltetésükkel ellentétesen gyakorolja, egyes intézkedéseivel sérti az állampolgárok törvényes bíróhoz való jogát.** A törvénysértések következményei közül kiemelendő, hogy részben a véleményező testületek támogatása ellenére eredménytelenné nyilvánított bírósági vezetői álláspályázatok nagy száma, részben pedig a vonatkozó eljárási határidők megsértésével késve kiírt és elbírált bírósági vezetői álláspályázatok miatt az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó számos vezetői álláshely – több ítélőtáblai elnöki, elnökhelyettesi, kollégiumvezetői, és törvényszéki elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői tisztség – a 2019. január 1-jei állapot szerint és jelenleg sincs kinevezés útján betöltve. [2. számú jelentés 13. oldala]

2.4. A 2019. február 5. utáni időszak:

Az OBH elnöke a 2. számú jelentés elkészítését és a jelentés kiegészítésekor vizsgált időszak utolsó

napját (2019. február 5.) követően **további olyan intézkedéseket hozott, illetve olyan mulasztások terhelik, amelyekkel figyelmen kívül hagyja az OBТ korábban tett törvényességi jelzéseit:**

- 2.4.1. Miután az OBH elnöke 2019. január 25. napján ismételtén megtagadta, hogy az OBТ tagjai a központi igazgatást érintő egyes bírósági iratokat megtekintsék, illetőleg egyes intézkedésekről tájékoztatást kapjanak, 2019. február 20. napjára mégis iratbetekintést „engedélyezett” az eredménytelenné nyilvánított bírósági vezetői és bírói pályázatok tárgyában oly módon, hogy az ennek lehetőségét 2019. január 30-án napján hozta az OBТ tudomására, és arra időkeretet állapított meg. Az OBТ tagjai az iratokat nem teljes egészében kapták meg, így az OBТ három vezetői pályázat esetében továbbra sem tudott megállapítást tenni.
- 2.4.2. Az OBH elnöke további két esetben biztosított iratbetekintést az OBТ tagjai számára oly módon, hogy – az időben bejelentett igény ellenére – arról az irattanulmányozás előtti utolsó munkanapon tájékoztatta az OBТ-t, és szűk, másfél órás időkeretet határozott meg az irattanulmányozásra: a Juhász Andor-díjakra tett bírósági javaslatokra 2019. március 14-én engedélyezett iratbetekintést 2019. március 18. napjára 14 órától 15 óra 30 percig terjedő időben, a bírák összeférhetlenségét vizsgáló OBТ-bizottságnak pedig 2019. március 26-án engedélyezett iratbetekintést másnapra, azaz 2019. március 27. napjára 14 órától 15 óra 30 percig terjedő időben. A szolgálati bírókkal kapcsolatos iratbetekintést az OBH elnöke második felszólításra sem tette lehetővé.
- 2.4.3. Az OBH elnöke a bíróságok központi honlapján nem tette elérhetővé az OBТ 2019. februári, márciusi és áprilisi ülésének összefoglalóját sem, és továbbra sem tette elérhetővé a 2019. évi üléstervet, ezzel megszegte a Bszi. 108. § (1) bekezdésében írtakat.
- 2.4.4. Az OBH elnöke a 2.3.13. pontban írt törvénysértő ideiglenes áthelyezések miatt az OBТ által 2019. március 6-án tett törvényességi jelzése ellenére – amelyekben az OBТ a törvénysértő helyzet megszüntetésére is felszólította – semmilyen intézkedést nem tett, az OBТ jelzésére nem reagált.
- 2.4.5. Az OBH elnöke – az OBТ 2019. február 6-i felhívása ellenére – nem továbbította a szolgálati bírák kinevezéséhez szükséges okiratokat és nem tette meg előterjesztését az OBТ által a bírónak és igazságügyi alkalmazottaknak adományozható címek, kitüntetések és díjak vonatkozásában, annak ellenére, hogy az OBТ tagjai az irattanulmányozás során meggyőződtek arról, hogy a törvényszékek és ítéltáblák elnökei javaslataikat az OBH elnökének megküldték.
- 2.4.6. Az OBH elnöke az OBТ felé 2019. február 4-én tett szándéknyilatkozata ellenére nem tett észrevételeket a 2. számú jelentésben foglaltakra.
- 2.4.7. Az OBH elnöke – az OBТ 2019. április 6-ai felhívása ellenére – nem tett intézkedéseket a póttagválasztó küldöttértekezlet újbóli összehívására.

Kronológiailag ide tartozik, hogy az alapvető jogok biztosa 2019. március 18-án az Alaptörvény 25. cikk (5) és (6) bekezdésének értelmezését indítványozta az Alkotmánybíróságnál az Országos Bírói Tanács működését érintő „alkotmányjogi probléma” megoldása érdekében. Az indítvány értelemszerűen nem függesztette fel az OBТ működését, és más értelemben sem teremtett függő helyzetet a közjogi rendszerben.

3. TÖRVÉNYI KÖTELEZETTSÉGEK 90 NAPON TÚLI NEM TELJESÍTÉSE

Az OBH elnöke az 1. és 2. számú jelentésekben részletezett magatartásával jogszabályokon alapuló kötelezettségeit jelen határozat meghozatalának napjáig nem teljesítette. Az említettek közül az alábbi

törvényi kötelezettségek nem teljesítése volt 90 napon túli, ezen kötelezettségek teljesítésében az OBH elnökét 2019. február 7. napnál régebb óta terheli mulasztás

- a 2019. február 7. napját megelőzően elbírált bírói és bírósági vezetői pályázatok törvénysértő módon, indokolás nélkül, illetőleg nem megfelelő indokolással való eredménytelené nyilvánítása (2.1.1., 2.1.2., 2.3.2.);
- 2018. május 25. napján, majd további esetekben az OBT tagjait megillető iratbetekintési jog teljesítésének megtagadása, illetve az iratbetekintési jog nem megfelelő teljesítése (2.3.1., 2.4.1., 2.4.2.);
- bírák szolgálati jogviszonyával kapcsolatos személyzeti előterjesztések továbbításának elmulasztása a 2018. május 16. napján tett jelzés ellenére (2.3.4.);
- a Hódmezővásárhelyi Járásbíróság elnökének OBT hozzájárulás nélküli ismételt kinevezésével kapcsolatos intézkedés elmulasztása a 2018. október 3. napján tett jelzés ellenére (2.3.5.);
- az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálatának lefolytatásával, az országos átlagos munkateher megállapításával, valamint a bírói és bírósági vezetői pályázatok elbírálásának 2017-ben folytatott gyakorlatával kapcsolatos adatok szolgáltatásának elmulasztása az OBT 2018. július 9. napján tett jelzése ellenére (2.3.6.);
- a szolgálati bírák kinevezésére vonatkozó javaslattétel elmulasztása a 2018. július 26. napján erre vonatkozó felhívás ellenére (2.3.7.);
- hat OBH utasítás véleményezésére vonatkozó előterjesztés elmulasztása és az OBT véleményének bevárása nélkül történő kihirdetése 2018. június 21. napjától (2.3.8.);
- a bíróságok költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolója, és az egyéb juttatásokkal kapcsolatos javaslata OBT elé terjesztésének elmulasztása, az OBT véleményének ismertetése nélkül a Kormány és az Országgyűlés elé terjesztése (2.3.9.);
- az OBT költségvetése aláírásának megtagadása (2.3.10.);
- az OBT üléstervének és összefoglalóinak a központi bírósági honlapon történő közzétételének elmulasztása (2.3.11.);
- az OBT megkereséseinek és felhívásainak nem, nem megfelelően vagy késve teljesítése, továbbá az ezen időszak alatt tett törvényességi jelzések és felhívások válasz nélkül és figyelmen kívül hagyása (2.3.12., 2.4.5.).

Mindezekon túlmenően a Bszi. 76. § (8) bekezdés a) pontja szerint az OBH elnöke a tájékoztatással kapcsolatos feladatkörében félévente tájékoztatja tevékenységéről az OBT-t. Ennek az OBH elnöke 2018-ban és 2019-ben mindez idáig egyetlen alkalommal sem tett eleget, azaz a testületnek a jogszabály szerinti tájékoztatást nem adta meg, így ezen kötelezettségének elmulasztása is 90 napon túli.

Ugyancsak 90 napon túl nem tett eleget az OBH elnöke azon kötelezettségének, hogy ismételten megszervezze az OBT póttagjainak megválasztását az eredménytelenül zárult 2018. október 8-i küldöttértekezlet óta.

Egyes további törvényességi jelzések, kiemelten a 2.4.4. pontban írtak nem teljesítése – az OBT jelzésének közlésétől számítva – még nem érték el a 90 napot, ugyanakkor a törvénysértő helyzet megteremtése már azokban az esetekben is 90 napnál régebben történt.

4. A KÖTELEZETTSÉGSZEGÉSEK FELRÓHATÓSÁGA

Az OBH elnöke jogszabályból eredő feladatainak teljesítése során – a fent részletezettek szerint – nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. E körben különös jelentőséggel bír, hogy annak ellenére sem igazította gyakorlatát a sarkalatos törvény rendelkezéseihez, hogy **az OBT 2019. március 6. napjáig összesen nyolc alkalommal élt törvényességi jelzéssel felé**. Ezek időrendben a következő voltak:

- 2018. május 2. napján a bírói és bírósági vezetői pályázatok eredménytelenné nyilvánítása és a törvénysértő kirendelések miatt,
- 2018. május 16. napján az OBT irányába fennálló törvényi kötelezettségeinek teljesítése miatt: előterjesztések megtétele, felhívások megválaszolása, és az OBT által kért tájékoztatás megadása érdekében;
- 2018. július 9. napján a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetői vizsgálatok nem törvényi előírásoknak megfelelő lefolytatása, az országos átlagos munkateher megállapításának elmulasztása és a bírói és bírósági vezetői pályázatok elbírálásának gyakorlata tekintetében adott hiányos tájékoztatás miatt;
- 2018. október 3. napján a Hódmezővásárhelyi Járásbíróság elnökének hozzájárulás nélküli kinevezése miatt;
- 2018. november 7. napján az irattanulmányozás megtagadása miatt;
- 2018. december 5. napján az éves beszámoló és a bíróságok költségvetése végrehajtásának beszámolójával kapcsolatos törvényi kötelezettség megsértése miatt;
- 2019. február 6. napján a szolgálati bírák kinevezéséhez szükséges okiratok megküldésének és az OBT által a bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak adományozható címek, kitüntetések és díjak előterjesztésének elmaradása miatt;
- 2019. március 6. napján a bírósági vezetői feladatokkal megbízott bírák ideiglenes áthelyezése miatt.

Noha a fenti jelzések egyértelműen kijelölték, milyen kötelezettségeket milyen módon kell az OBH elnökének teljesítenie, gyakorlatán láthatóan nem változtatott, sőt, tudatosan figyelmen kívül hagyta az őt felügyelő OBT felhívásait. Miután az OBH elnöke hónapokon keresztül sorozatosan megtagadta a Bszi. 112. § (1) bekezdésének a) pontjában írt, OBT tagokat megillető iratbetekintési jog biztosítását, gyakorlatán 2019. február 20. napjától mindössze annyiban változtatott, hogy az OBT felügyeleti szerepéhez méltatlan módon, csak részben, szűk időkeretet szabva és hiányosan biztosította azt.

E tekintetben az OBH elnöke – felügyelt személyként – az adott helyzetben akkor járt volna el tőle elvárható módon, ha az OBT-nek megküldött megfelelő tartalmú tájékoztatással vagy az OBT üléseken való jelenléttel, illetve az iratbetekintés megfelelő időben és terjedelemben való lehetővé tételével elegendő és teljes információt szolgáltat, tevékenységéről a törvényben előírt időközönként beszámol, a jelzésekben és felhívásokban foglaltaknak megfelelően jár el, eleget tesz együttműködési kötelezettségének és valós jogkövető szándékkal változtat törvénysértő gyakorlatán. Ezek nemcsak a felügyeleti jogviszonyból, hanem tételes jogi normákból fakadó kötelezettségei voltak, melyeknek többszöri felhívás ellenére szándékosan nem tett eleget.

Az OBH elnökének az **OBT működőképességének hiányára hivatkozó álláspontja nem fogadható el a felróhatóság alóli kimentéseként**, mivel önkényesen és egyoldalúan minősítette a testület működését törvénysértőnek, miközben ráadásul általa is tudottan az igazságszolgáltatás többi közjogi szereplője közül senki más nem osztotta jogi érvelését. Az OBH elnökének semmilyen

felhatalmazása nincs az őt felügyelő közjogi testület működését illegitimnek minősíteni, e körben az OBT többször is hangsúlyozta felé, hogy a testületet mindaddig törvényesen működőnek kell tekintenie, amíg az erre hivatott bírói fórum (Alkotmánybíróság) ennek ellenkezőjét esetleg nem állapítja meg. Ugyanezen az alapon ismerte el mindvégig törvényesnek az OBT működését a Magyar Kormányt képviselő igazságügyi miniszter is. Ebből adódóan az OBH elnöke nem mentesülhet a törvényi kötelezettségei alól pusztán arra hivatkozással, hogy véleménye szerint az őt ellenőrző szerv működésképtelen és határozatai nem bírnak kötőerővel, de még azzal sem, hogy a kérdésben alkotmánybírói eljárás van folyamatban.

Az OBT póttagválasztó értekezletét az OBH elnöke a tagok és póttagok 2018. tavaszi lemondását követően csak 2018. október 8. napjára hívta össze annak ellenére, hogy a küldöttválasztó összbírói értekezletek 2018. július 1-ig lezajlottak, majd 2018. október 8. napja óta – amikor a póttagválasztás eredménytelenül zárult – az OBH elnöke semmilyen intézkedést nem tett az ismételt póttagválasztás érdekében. **Az OBH elnöke tehát saját felróható mulasztásának eredményére is hivatkozik akkor, amikor az OBT működésének törvényességét egyoldalúan vitatja.**

5. MÉLTATLANSÁG

Az OBH elnöke a kontrollált hatalomgyakorlás és a közjogi szereplők között a jogállamban megkövetelt alapvető együttműködési kötelezettség elvét megfogalmazó jogalkotói szándékkal szembe helyezkedve számos intézkedésével és mulasztásával igazolta, hogy **tudatosan kívánja elkerülni tevékenysége ellenőrzését, és próbálja megakadályozni az OBT erre irányuló törekvéseit. Az OBH elnöke az OBT-t „nem létezőnek” tekintve, saját hatásköreit 2018. május 2. óta alkotmányos kontroll nélkül gyakorolja,** és nem hajlandó az OBT-vel mint őt ellenőrző testülettel való érdemi együttműködésre.

Mindezen magatartása elfogadhatatlan, mert az igazságszolgáltatás az Alaptörvény és a sarkalatos törvények értelmében nem működhet belső, öngazgatási kontroll nélkül, amelynek megtestesítője a központi igazgatás szintjén az OBT. Az OBH elnökének magatartása a központi igazgatás rendeltetésszerű működését ellehetetlenítette, amit a 2. számú jelentés számos tényszerű példával mutat be.

A kiegészített 2. számú jelentés ténymegállapításaiból az is kitűnik, hogy **az OBH elnökének bírósági vezetői kinevezési gyakorlata** – amely kérdésekben az OBT-nek fontos döntési és felügyeleti jogkörei vannak – **továbbra sem átlátható, nem ellenőrizhető, a sarkalatos törvény előírásainak nem megfelelő.** Számos ítélőtáblai és törvényszéki elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői állás nincs kinevezéssel betöltve. Az OBH elnöke ezen betöltetlen vezetői pozíciókat jelentős részben időleges megbízással töltötte be, amivel a kivételesnek szánt megbízotti vezetést több jelentős bíróságon főszabállyá tette. Magyarország legnagyobb bírósága, a Fővárosi Törvényszék több mint két éve kinevezett büntető kollégiumvezető és több mint egy éve kinevezett elnök nélkül működik, noha mindkét vezetői álláshelyre több olyan pályázat érkezett, ahol a pályázók a véleményező bírói testületek támogatását megkapták. A központi régió másik nagy bírósága, a Budapest Környéki Törvényszék szintén több kinevezett vezető nélkül működik, a vezetői pályázatok átláthatatlan eredménytelenné nyilvánítása több ítélőtáblát és vidéki törvényszéket is érintett. Mindebből megállapítható, hogy az OBH elnöke a megbízások által, egyoldalú döntésével olyan személyeket kívánt bírósági vezetői pozícióba helyezni, akiről a bírói testületek nem nyilváníthattak véleményt.

Az OBT mindezek alapján – figyelemmel a 2. számú jelentésben részletesen kifejtett valamennyi körülményre, továbbá a méltatlanság értékelésének kialakult bírói gyakorlatára (EBH2018.M.2., 31/2016. számú munkaügyi elvi határozat) – megállapította, hogy **dr. Handó Tünde magatartása és mulasztásai, a bírósági igazgatásban kizárólagos, kontroll nélküli hatalomra törekvése miatt**

tisztségére méltatlanná vált, így tisztségétől való megfosztásának indítványozása ezen okból is indokolt.

Az ismertetett történésekből kitűnik, hogy az OBH elnöke egyes törvénysértésein esetenként változtat (bírói pályázat törvénysértő eredménytelenné nyilvánítása 2018. május 2. napját követően már nem fordult elő), részben változtat (pl. iratbetekintés teljes megtagadása helyett annak korlátozott teljesítését biztosítja), illetve egyes törvénysértő gyakorlatok helyett más, ugyancsak nem törvényes gyakorlatokat alakít ki (pl. törvénysértő kirendelések helyett a kirendelés jogintézményének kijátszása szintén törvénysértő „ideiglenes áthelyezéssel”). Ezzel alkalmanként látszólag reagál egyes törvényességi felügyeleti megállapításokra, azonban magatartásának következménye és célja ugyanaz: a kontroll nélküli hatalomgyakorlás, ami egy jogállamban megengedhetetlen az igazságszolgáltatás területén, és a sarkalatos törvények szövegével, valamint szellemével is ellentétes.

Az OBH elnökének többször jelzett és érdemi válasz nélkül maradt törvénysértései az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom veszélyeztetésére is alkalmasak. A bírósági szervezetnek – kiváltképp az ítélkező bírácoknak – az elmúlt hét évben elért teljesítménye és a központi igazgatás több tekintetben is kiváló eredményei nem ellensúlyozhatják az OBH elnökének tisztségéhez méltatlan magatartását, mivel ezek törvényességi, nem pedig hatékonysági kérdések.

6. AZ ORSZÁGGYŰLÉSHEZ FORDULÁS SZÜKSÉGESSÉGE

Az OBT a letéteményese és ezáltal felelőse is a rendes bíróságokat érintő központi igazgatás felügyeletének. Az OBT-nek a Bszi. 103. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jelzés megtételén kívül egyetlen eszköze a tisztségtől való megfosztás indítványozása. Más jogi eszköze az igazságszolgáltatás törvényes működésének helyreállítására nincs.

Az OBT **összesen nyolc alkalommal élt jelzéssel** az OBH elnöke felé, illetve 2018. május 16-án és 2019. február 6-án a törvénysértések lehetséges közjogi következményeire is egyértelműen felhívta a figyelmét.

Az OBT 2018 júniusában **a Kúria elnökének és a MABIE elnökének közvetítését kérte** annak érdekében, hogy az OBH elnöke az OBT törvényessége hiányára hivatkozással ne törölje a Bíróságok Napja több évtizedes hagyományt jelentő központi ünnepségét; eredménytelenül.

Az OBT 2018 szeptemberében **jogalkotási javaslattal élt** az igazságügyért felelős miniszter felé – a törvénynek megfelelően az OBH elnökén keresztül – a feltárt törvénysértő gyakorlat jogszabálymódosítással történő kiküszöbölése érdekében; eredménytelenül.

2018 októberében az OBT elnöke **levélben kérte a köztársasági elnök közbenjárását** a bírósági szervezet központi igazgatása törvényes működésének helyreállításához. Válaszlevelében a Köztársasági Elnöki Hivatal jelezte, hogy a köztársasági elnöknek nincs normatív lehetősége közreműködni, azonban a Bszi. megfelelően rendelkezik az OBH elnöke és az OBT közötti együttműködésről.

Ahogy a törvényességi jelzések, úgy az egyéb megkeresések is eredménytelenek voltak. Az OBH elnöke jelenleg is vitatja az OBT működésének törvényességét, és az őt ellenőrző testület irányában fennálló kötelezettségeit. Az OBT – három hónappal a 2. számú jelentés elfogadását és a közjogi következmények újabb kilátásba helyezését követően, az érdemi észrevételekre adott határidő eredménytelen letelte után – elkerülhetetlennek tartja a Bszi. 74. §-ában írt „végső eszköz” igénybevételét.

Az Országgyűléshez fordulás jelen helyzetben a törvénysértések számával és súlyosságával arányos, egyúttal illeszkedik a méltatlanság fokához is. Az OBT-nek nem maradt további eszköze annak elérésére, hogy az igazságszolgáltatás központi igazgatása a jogalkotó eredeti szándéka szerint, annak megfelelően, jogállami keretek között működjön.

Az OBT álláspontja szerint a sarkalatos törvény rendelkezése a feltételek fennállása esetén az Országgyűléshez fordulást egyúttal köteleességgé is teszi, hiszen ha a kötelezettségszegések, valamint az OBH elnökének méltatlansága megállapítható, azonban az OBT a törvényi jogkövetkezmenyt nem alkalmazná, akkor felügyeleti szervként maga is felelőssé válna a törvénysértésekért, mulasztásokért és szabálytalanságokért, valamint az OBH elnökének méltatlan magatartásából fakadóan kialakult helyzetért.

A határozatban foglalt kötelezettségszegések megállapításának részletes indokait, a méltatlanná válás folyamatának bemutatását, továbbá az okok részletes kifejtését a határozat mellékletét képező 2018. április 23. napján kelt és 2018. május 2-án elfogadott bizottsági jelentés (1. számú jelentés) és a 2019. január 28-án kelt, 2019. február 5-én elfogadott és 2019. március 6-án kiegészített bizottsági jelentés (kiegészített 2. számú jelentés), továbbá az azokhoz csatolt dokumentumok tartalmazzák.

4. napirendi pont:

Egyéb aktuális kérdések

1.

Dr. Fatalin Judit:

Hétfői napon (*május 6.*) elküldtem az AB-nek egy beadványt, amelyben jeleztem, hogy amicus curiae-t kíván az OBT benyújtani az alapvető jogok biztosa beadványához. Kérdezem a beadványt szerkesztőktől, hogy a beadvány milyen készülségi fokban van?

Dr. Vadász Viktor:

Várhatóan 1-2 napon belül meg fog érkezni az összes kapcsolódó észrevétel, a jövő hétre elkészül.

2.

Dr. Matusik Tamás:

A román igazságszolgáltatási tanács újraszervezi a sajtószóvivői rendszerüket, ezért küldenek az ENCJ országokba „study visit-eket”, mely 3 napig tart és a sajtószóvivők tapasztalatcseréjéről szólna.

Dr. Vadász Viktor:

Teljesen más funkciója van a romániai tanácsnak, mint a magyarnak.

Dr. Matusik Tamás:

Igen. A román tanács abból indul ki, hogy mindenhol a tanácsok intézik a bírósági kommunikációt, mert az egész bírósági szervezetrendszer kommunikációjáról kívánnak konzultálni. Álláspontom szerint mivel a kommunikáció az OBH alá tartozik Magyarországon, ezért ezzel nincs dolgunk.

Dr. Fatalin Judit:

Dr. Rochlitz Zoltánt kérdezem, mivel ő is kapott meghívót május hó 20-21. napjára, erre az eseményre.

Dr. Rochlitz Zoltán:

A román igazságszolgáltatási tanács és EU bizottság által szervezett konferencia az E-igazságszolgáltatás, kihívások és lehetőségek a digitális korszakban, május 20-21. napján tartandó rendezvény. Számomra nagyon közel van a dátum, nekem ez a dátum nem megfelelő.

Dr. Fatalin Judit:

Megállapítom, hogy az OBT a fenti programon nem képviselteti magát. Kaptam úti jelentéseket az OBT tagoktól, melyeket a következő ülésen a tanács külföldi kapcsolattartásánál fogok ismertetni.

3.

Közgyűlésre delegálás Pozsonyba. Dr. Fatalin Judit szavazásra bocsátja a határozati javaslatot az alábbiak szerint:

Az Országos Bírói Tanács dr. Matusik Tamás, dr. Rochlitz Zoltán és dr. Vadász Viktor OBT tagokat delegálja az ENCJ Pozsonyban megrendezésre kerülő éves közgyűlésére.

Az OBT 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a

35/2019. (V.8.) OBT határozatot:

Az Országos Bírói Tanács dr. Matusik Tamás, dr. Rochlitz Zoltán és dr. Vadász Viktor OBT tagokat delegálja az ENCJ Pozsonyban megrendezésre kerülő éves közgyűlésére.

4.

Dr. Oltai Judit Zsófia:

Tájékoztatni szeretnék benneteket, hogy az Európai Bírói Egyesület elvégezte a feladatát és a 3 tagú bizottság elkészítette a jelentését, mely rövidesen tárgyalásra kerül. Köszönöm a közreműködésüket.

Dr. Fatalin Judit dr. Oltai Judit Zsófiához:

Ha a jelentés elfogadásra kerül, hol teszik közzé?

Dr. Oltai Judit Zsófia:

A nemzetközi bírói egyesület honlapján már látható a határozat tervezete, és ha elfogadják, akkor a végleges formája is ott lesz elérhető.

Dr. Vasvári Csaba:

Ha a nemzetközi bírói egyesület elfogadja a jelentést, akkor tervezi-e a MABIE, hogy magyarra lefordítja és közzéteszi?

Dr. Oltai Judit Zsófia:

HA elfogadják a jelentést, akkor lefordítjuk, lektoráljuk és a honlapunkon közzétesszük.

Az OBT tagok megfogalmazzák az összefoglalót. Dr. Fatalin Judit szavazásra bocsátja az összefoglalót.

Az OBТ 10 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a

36/2019. (V.8.) számú határozatot:

Az Országos Bírói Tanács a 2019. május 8. napján megtartott ülés összefoglalóját elfogadta.

Az Országos Bírói Tanács megvitatja a **Kúria elnökének** előterjesztését a kinevezési jogkörébe tartozó **bírói és bírósági vezetői álláspályázatok elbírálásának 2018. évben folytatott gyakorlatáról**, és azt támogatólag véleményezi.

Az Országos Bírói Tanács meghallgatja dr. Halász Krisztián szolgálati bírót, a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság elnökhelyettesét a szolgálati bíróság jelenlegi helyzetéről. Az Országos Bírói Tanács **dr. Éliás Dávid pesti központi kerületi bírósági bírót** a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság elnökének nevezi ki.

Az Országos Bírói Tanács határozatot hozott arról, hogy az Országgyűléshez fordul dr. Handó Tünde az Országos Bírósági Hivatal elnökének tisztségtől való megfosztásának indítványával.

Dr. Fatalin Judit az OBТ elnöke az ülést 14:20 órakor berekeszti.

Jegyzőkönyv lezárva 14:20-órákor.

Dr. Söllei Szabina
jegyzőkönyvvezető

Dr. Fatalin Judit
az OBТ elnöke